

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Επιμέλεια: Βασιλική Σουλάνδρου (Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας)

ΙΘ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2007

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Συντονιστής: Θεμιστοκλής Παναγιωτόπουλος, Διευθυντής ΕΣΔΔ

Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας: Βασιλική Σουλάνδρου

ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΕΠΙΣΗΣ:

Αναστασία Παπαστυλιανού (*Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας Προγράμματος Πληροφορικής*)

Ελένη Λιάρου (*Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας Προγράμματος Ξένων Γλωσσών*)

Προετοιμασία Σύνταξης:

Άρτεμις – Λουκρητία Αποστόλου (*Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό*)

Τελική Επιμέλεια Σύνταξης:

Άρτεμις – Λουκρητία Αποστόλου (*Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό*)

Βλαχάκου Μαρία (*Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό*)

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Επιμέλεια:

Βασιλική Σουλάνδρου (Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
I. Σύντομη περιγραφή του Προγράμματος	9
II. Πρόγραμμα Πληροφορικής	11
III. Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών	11
IV. Σεμινάρια, Διαλέξεις και Στρογγυλά Τραπέζια	12
V. Οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	12
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ	13
Μαθήματα Κοινής Φάσης Σπουδών	15
ΚΦ-M01: ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	17
ΚΦ-M02: ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	21
ΚΦ-M03: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	23
ΚΦ-M04: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	25
ΚΦ-M05: ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	31
ΚΦ-M06: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	33
ΚΦ-M07: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	35
ΚΦ-M08: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	43
Εργαστήρια Διοικητικής Πρακτικής Κοινής Φάσης Σπουδών	47
ΚΦ-E01: ΣΥΝΤΑΞΗ – ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	49
ΚΦ-E02: ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	51
ΚΦ-E03: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	53
ΚΦ-E04: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	57
ΚΦ-ΞΓ: ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σημείωμα της Υπευθύνου Σπουδών & Έρευνας του Τμήματος Κοινής Φάσης Σπουδών

Ι. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα σύγχρονα προβλήματα της οικονομίας, της ανάπτυξης, της πολιτικής σε ένα νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, επιβάλλουν τη συστηματική και ολοκληρωμένη γνώση των προβλημάτων της Δημόσιας Διοίκησης, η οποία καλείται να δώσει λύσεις υπεύθυνες και αποτελεσματικές, εναρμονισμένες στη λογική του κοινού συμφέροντος.

Το Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης Σπουδών, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού Σπουδών, αποβλέπει στην παροχή ενός επιπέδου γενικών γνώσεων που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση, κοινού προς όλους τους σπουδαστές.

Αποσκοπεί στην ομογενοποίηση των σπουδαστών, οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους και με τον τρόπο αυτό λειτουργεί υποστηρικτικά προς τα τμήματα εξειδίκευσης.

Ο σκοπός της Κοινής Φάσης Σπουδών επιτυγχάνεται, αφ' ενός, μέσω των **Μαθημάτων**, τα οποία αναφέρονται σε γνωστικά αντικείμενα και εργαλεία που καλλιεργούν τη διοικητική ικανότητα και διευρύνουν το πεδίο προβληματισμού ενός σύγχρονου διοικητικού στελέχους, αφ' ετέρου, μέσω των **Εργαστηρίων**, ή άλλων συμπληρωματικών μορφών εκπαίδευσης, που έχουν στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με την εμπειρία και την πρακτική της διοικητικής πραγματικότητας στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση.

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών της ΙΘ' εκπαιδευτικής σειράς έλαβε υπόψη τα πορίσματα της Επιτροπής για την αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, τον απολογισμό της Κοινής Φάσης Σπουδών της ΙΗ' εκπαιδευτικής σειράς και την αξιολόγηση της υλοποίησης και παρακολούθησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στην αξιολόγηση αυτή συνεκτιμήθηκαν στοιχεία της γραπτής αξιολόγησης καθώς και των προφορικών αναφορών των σπουδαστών και των διδασκόντων.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία αυτά και λαμβάνοντας υπόψη την ύλη των δύο υποχρεωτικών μαθημάτων του Εισαγωγικού Διαγωνισμού, δηλαδή:

- Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους
- Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική

και προκειμένου να αποφευχθούν επαναλήψεις και επικαλύψεις, στο παρόν πρόγραμμα επέρχονται ορισμένες τροποποιήσεις, με την κατάργηση των αξόνων που υπήρχαν σε προηγούμενα προγράμματα, την αλλαγή της μορφής των μαθημάτων, καθώς επίσης και με τη διεύρυνση των εργαστηρίων, που εξυπηρετούν καλύτερα την παρούσα φυσιολογία της σχολής.

Τα μαθήματα του προγράμματος της παρελθούσας Κοινής Φάσης Σπουδών:

- Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική
- Στοιχεία Διοικητικού Δικαίου
- Προγραμματισμός και Οργάνωση στη Δημόσια Διοίκηση
- Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων
- Δημόσια Οικονομική - Ευρωπαϊκό Πολιτικό Σύστημα

- Τεχνολογίες Πληροφοριακών Συστημάτων
  - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
- τροποποιούνται, ενισχύονται ή συγχωνεύονται όπου αυτό είναι εφικτό.

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, το **Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης Σπουδών της 10^{ης} Εκπαιδευτικής Σειράς** διαμορφώνεται ως εξής:

ΚΦ- Μ01: Δημόσια Πολιτική και Δημόσια Διοίκηση, όπου αναλύονται το περιεχόμενο, οι θεωρητικές προσεγγίσεις αλλά κυρίως οι διαδικασίες διαμόρφωσης των πολιτικών του κράτους στα πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης.

ΚΦ- Μ02: Δεοντολογία στη Δημόσια Διοίκηση, με στόχο να κατανοήσουν οι σπουδαστές ότι η δημόσια διοίκηση δεν αρκεί να συμμορφώνεται με τους κανόνες δικαίου που διέπουν την λειτουργία της αλλά ότι χρειάζεται επιπλέον να εμπνέεται από ένα πνεύμα έντιμης διαχείρισης της εξουσίας, ιδίως εκεί όπου ο νόμος της αφήνει περιθώρια διακριτικής ευχέρειας.

ΚΦ- Μ03: Στοιχεία Διοικητικού Δικαίου, με αναφορές στην κλασική μορφή των εννοιών του Διοικητικού Δικαίου και την εφαρμογή τους.

ΚΦ- Μ04: Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίου Τομέα, όπου αναλύονται οι λειτουργίες του προγραμματισμού και της οργάνωσης στα πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης, του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα και της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού.

ΚΦ- Μ05: Δημόσια Οικονομική, με στόχο την κατανόηση των βασικών εννοιών της οικονομίας, εξετάζονται τα δημόσια οικονομικά και οι τρόποι χρηματοδότησης και κατανομής των πόρων των κρατικών και ευρωπαϊκών δράσεων.

ΚΦ- Μ06: Ευρωπαϊκό Πολιτικό Σύστημα, που αποσκοπεί στο να γνωρίσουν τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης τις ρυθμίσεις και τους κανόνες που διέπουν την όλη λειτουργία των Διεθνών Οργανισμών, καθώς επίσης και να κατανοήσουν τη νέα μορφή συλλογικής διακυβέρνησης που διαμορφώνεται στην Ευρώπη, τους θεσμούς της Ένωσης, τη διαδικασία αναθεώρησης των Συνθηκών, τις βασικές θεωρίες της ενοποίησης και την ανάλυση ορισμένων πολιτικών της Ένωσης.

ΚΦ- Μ07: Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, με στόχο να κατανοήσουν οι σπουδαστές τις αρχές και έννοιες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προσεγγίζοντας τις ηλεκτρονικά υποστηριζόμενες μορφές διοίκησης και διακυβέρνησης με ανάλυση σχετικών παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών από τον διεθνή χώρο.

ΚΦ- Μ08: Μεθοδολογία Έρευνας, με στόχο την γνώση των εργαλείων ,μεθόδων και τεχνικών έρευνας και την κατανόηση της αναγκαιότητας εφαρμογής αυτών στη διοικητική πρακτική.

Στο Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης έχουν ενταχθεί και τα κάτωθι **εργαστήρια**:

ΚΦ- Ε01: Σύνταξη - Προτυποποίηση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων, με σκοπό του εργαστηρίου την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σύνταξης και προτυποποίησης νόμιμων και τεχνικά άρτιων διοικητικών εγγράφων κάθε είδους.

ΚΦ- Ε02: Δεξιότητες Αυτοματισμού Γραφείου. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με δημοφιλή πακέτα λογισμικού. Συγκεκριμένα με το περιβάλλον των WINDOWS, τα πακέτα επεξεργασίας κειμένου και επεξεργασίας πινάκων WORD και EXCEL αντίστοιχα, με το λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων POWERPOINT, καθώς και με τα λογισμικά των βασικών υπηρεσιών του Διαδικτύου (Internet Explorer, Outlook Express κ.λπ.).

ΚΦ- Ε03: Τεχνολογίες και ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τις τεχνολογίες ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων με συγκεκριμένη εκμάθηση του εργαλείου ανάπτυξης ACCESS.

ΚΦ- Ε04: Τεχνολογίες υποστήριξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών στη Δημόσια Διοίκηση. Βασικός σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάλυση των δυνατοτήτων τις οποίες προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών όσον αφορά την ηλεκτρονική υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης και την μετάβαση από την παραδοσιακή μορφή οργάνωσης του κράτους σε νέες καινοτομικές μορφές οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών.

II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Η Συνεισφορά του Προγράμματος στους Τελικούς Στόχους της Σχολής

Ο εκσυγχρονισμός των λειτουργιών και η αποδοτικότητα της Δημόσιας Διοίκησης είναι αναπόφευκτα συνδεδεμένα με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων των τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Σκοπός των μαθημάτων / εργαστηρίων του Προγράμματος Πληροφορικής στην Κοινή Φάση Σπουδών είναι η ανάδειξη των εργαλείων Πληροφορικής και Επικοινωνιών ως μέσων υποστήριξης αλλά και ανασχεδιασμού των διοικητικών εργασιών για την επίτευξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η **φιλοσοφία** και οι **στόχοι** του Προγράμματος Πληροφορικής συνοψίζονται στα παρακάτω:

- στην υποστήριξη και αντιμετώπιση των αναγκών της Δημόσιας Διοίκησης με νέες μεθοδολογίες και εργαλεία Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την υποστήριξη του στόχου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,
- στην ενημέρωση γύρω από τις νέες δυνατότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών μέσω Δικτύων Η/Υ,
- στην ενημέρωση γύρω από νέες μεθόδους εξαγωγής, διαχείρισης και ανάδειξης της πληροφορίας στο σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον,
- στη στήριξη του έργου των επιστημόνων της Δημόσιας Διοίκησης με τις σύγχρονες επιστημονικές μεθοδολογίες, και εξειδικευμένα εργαλεία και συστήματα Πληροφορικής,
- στην αντιμετώπιση των αναγκών ενός γραφείου, μέσω της αυτοματοποίησης ή και ανασχεδίασης των εργασιών του με στόχο την ένταξη τους σε ένα ευρύτερο ψηφιοποιημένο και ηλεκτρονικό περιβάλλον.

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Το Πρόγραμμα **Ξένων Γλωσσών**, το οποίο παρακολουθούν όλοι οι σπουδαστές, βασίζεται στις αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως διατυπώνονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Εκμάθηση των ξένων γλωσσών και στοχεύει στην αποτελεσματική επικοινωνία και τον χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας με ευχέρεια από τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης.

Στην Ε.Σ.Δ.Δ. διδάσκονται υποχρεωτικά δύο ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική.

IV. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ, ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΑ ΤΡΑΠΕΖΙΑ

Ειδικά **σεμινάρια**, **διαλέξεις** και **στρογγυλά τραπέζια**, σε αντικείμενα της διοίκησης καθώς και σε γενικότερου ενδιαφέροντος θέματα, ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, ικανοποιώντας τις ανάγκες θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης των Σπουδαστών της ΕΣΔΔ.

V. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ *

A. Βασικό Πρόγραμμα Κοινής Φάσης Σπουδών

Οι σπουδαστές της **ΙΘ΄ Εκπαιδευτικής Σειράς** ανέρχονται σε 144 άτομα και κατανέμονται σε 4 τμήματα, των 36 περίπου ατόμων το κάθε ένα, στο πλαίσιο των οποίων διδάσκονται 8 Μαθήματα και 4 Εργαστήρια.

Τα μαθήματα και τα εργαστήρια διεξάγονται όλες τις εργάσιμες ημέρες.

Σχετική ιδιομορφία παρουσιάζουν τα εργαστήρια που χρησιμοποιούν **Η/Υ**, τα οποία οργανώνονται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους.

Σχετική ιδιομορφία παρουσιάζει επίσης το **Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών** που πραγματοποιείται δύο φορές την εβδομάδα από 2 ώρες κάθε φορά. Στο Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών, υπολογίζεται ότι με βάση τις κατατακτήριες εξετάσεις θα λειτουργήσουν συνολικά 22 – 25 τμήματα, τα οποία αφορούν στις πέντε διδασκόμενες γλώσσες (**Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική και Ισπανική**).

Μετά το πέρας των Μαθημάτων πραγματοποιούνται **εξετάσεις** σε όλα τα Μαθήματα και Εργαστήρια (άρθρο 7 Κανονισμού Σπουδών ΕΣΔΔ), σύμφωνα με το έγκαιρα καταρτιζόμενο πρόγραμμα Εξετάσεων.

B. Μεθοδολογική προσέγγιση

Στα μαθήματα και τα εργαστήρια πραγματοποιούνται διαλέξεις, παρουσιάσεις, μελέτες περιπτώσεων, σύνταξη και αξιολόγηση ερωτηματολογίων, εκπόνηση εργασιών, ημερίδες, επισκέψεις, role-playing.

* *Ανάλογα με τις ανάγκες υλοποίησης του Εβδομαδιαίου Προγράμματος είναι δυνατόν να επέρχονται τροποποιήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του συνολικού Προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΚΦ-Μ01	ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	30
ΚΦ-Μ02	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	16
ΚΦ-Μ03	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	30
ΚΦ-Μ04	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	30
ΚΦ-Μ05	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	30
ΚΦ-Μ06	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	30
ΚΦ-Μ07	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	16
ΚΦ-Μ08	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	16
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ		198
	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	56
ΚΦ-Ξ.Γ.	ΑΓΓΛΙΚΗ	28
	ΓΑΛΛΙΚΗ ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ή ΙΤΑΛΙΚΗ ή ΙΣΠΑΝΙΚΗ	28
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΚΦ-Ε01	ΣΥΝΤΑΞΗ, ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	16
ΚΦ-Ε02	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	30
ΚΦ-Ε03	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	20
ΚΦ-Ε04	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	16
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ		82
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ		336

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΦ-Μ01: ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των σπουδαστών στις βασικές έννοιες και τα εργαλεία της δημόσιας πολιτικής καθώς και στη σχέση τους με τη δημόσια διοίκηση που αποτελεί τον φορέα υλοποίησής τους.

Ειδικότεροι σκοποί του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με:

A) τις μορφές της δημόσιας πολιτικής:

- ως μηχανισμός επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων
- ως σύστημα κριτικής αντιμετώπισης των δημοσίων ζητημάτων
- ως συμβουλευτική υπηρεσία
- ως υποστηρικτικός μηχανισμός της δημοκρατίας

B) τις μεθόδους παραγωγής της μέσω:

- επιχειρηματολογίας
- διαβούλευσης
- συμφωνίας

Γ) τους μηχανισμούς παραγωγής της:

- δημιουργία ατζέντας
- ανάλυση επιπτώσεων
- αξιολόγηση και ανασχεδιασμός

Στο ανωτέρω πλαίσιο θα αναλυθεί η σύγχρονη δημόσια πολιτική για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο κι στην Ελλάδα. Θα αναδειχθούν οι περιορισμοί και τα εμπόδια στην επιτυχία της σχετικής πολιτικής, οι ευκαιρίες και οι διακινδυνεύσεις, καθώς και οι διαγραφόμενες προοπτικές διοικητικής ανάπτυξης στο παγκοσμιοποιημένο οικονομικό και πληροφοριακό περιβάλλον.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή(8 ώρες)

- Ορισμός της έννοιας και του περιεχομένου της δημόσιας πολιτικής.
- Ιστορική και θεσμική αναδρομή στις συνιστώσες της δημόσιας πολιτικής.
- Ομοιότητες και διαφορές της δημόσιας πολιτικής με τη θεωρία της γραφειοκρατίας.
- Συγκλίσεις/Αποκλίσεις στην ανάπτυξη της δημόσιας πολιτικής στον Ευρωπαϊκό και Αγγλοσαξωνικό χώρο.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πολιτικο-διοικητικού συστήματος και της δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα.

2. Η διαδικασία διαμόρφωσης της δημόσιας πολιτικής (4 ώρες)

- Δημόσιος Διάλογος και Κοινωνική Διαβούλευση: Ομοιότητες και Διαφορές
- Κοινωνία πολιτών, Δίκτυα και κοινωνική διαβούλευση
- Κοινωνική διαβούλευση και λήψη απόφασης

- Η θεσμική κατοχύρωση της κοινωνικής διαβούλευσης
- Η κοινωνική διαβούλευση στην Ελλάδα: Προβλήματα και προοπτικές

3. Τα εργαλεία της δημόσιας πολιτικής (8 ώρες)

- Αποστολή και Στρατηγική
- Η διατύπωση του στόχου
- Η διαμόρφωση της ημερήσιας διάταξης
- Η ανάλυση των εναλλακτικών λύσεων
- Η λήψη απόφασης
- Η εφαρμογή
- Η αξιολόγηση
- Η χρήση των εργαλείων της δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα

4. Η δημόσια πολιτική για μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης (6 ώρες)

- Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην Ε. Ε. και στα Κράτη-Μέλη.
- Η διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης.
- Η δημόσια πολιτική για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης:
  - Η ποιότητα και η αποδοτικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών
  - Η γνωστική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
  - Η καλύτερη νομοθέτηση
  - Η ηλεκτρονική διοίκηση
- Το επίπεδο εφαρμογής των διοικητικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα

5. Πολυ-επίπεδη Διακυβέρνηση (4 ώρες)

- Ενδο-εθνική και δι-εθνική διακυβέρνηση
- Συντονισμός και Στρατηγική της πολυ-επίπεδης διακυβέρνησης
- Πολλαπλότητα/Ετερότητα στόχων στην πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση
- Αποτελεσματικότητα της και πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση
- Παρόν και μέλλον της πολυ-επίπεδης διακυβέρνησης στην Ελλάδα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καρκατσούλης Π., *Το Κράτος σε μετάβαση*, Ι. Σιδέρης 2004

Μακρυδημήτρης Α., *Προσεγγίσεις στη Θεωρία Οργανώσεων*, Καστανιώτης, Αθήνα 2004

Μιχαλόπουλος Ν., *Η Διοίκηση σε μετάβαση. Από τη γραφειοκρατία στο δημόσιο management*, Παπαζήσης, Αθήνα 2003

Σπανού, Κ. (2001), «Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική» στο Σπηλιωτόπουλος, Ε, κλπ (επιμ) *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Σάκκουλας

Bech U., *Τι είναι Παγκοσμιοποίηση, Λανθασμένες αντιλήψεις και απαντήσεις*, Καστανιώτης, Αθήνα 2000

Downs A., *Οικονομική Θεωρία της Δημοκρατίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 1990

Heretier A., *Policy making and diversity in Europe*, Cambridge Un. Press., 1999

Hill M., *New Agendas in the Study of the Policy Process*, Harvester Wheatsheaf, London 1993

Howlett M. & Ramesh M., *Studying Public Policy: Policy Cycles and Policy Subsystems*, Oxford University Press, Toronto 1995

Kingdon J., *Agendas, alternatives and public policies*, Harper Collins, New York 1994

Majone G., *Public Policy and Administration*, in R.E. Goodin & H.D. Klingemann (eds.), *A new handbook of political science*, Oxford University Press (1996)

Jay M. Shafritz & Albert C. Hyde, *Classics of Public Administration, Fourth edition*, Harcourt Brace College Publishers

Parsons W., *Public Policy*, Edward Elgar, Aldershot 1995

Rhodes R., *Understanding Governance*, Open University Press, Buckingham 1997

Robert E. Goodin, Michael Moran, and Martin Rein, *The Handbook of Public Policy*, Oxford University Press

ΚΦ-Μ02: ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ανάδειξη της δεοντολογίας ως κρίσιμου ζητήματος στην άσκηση δημόσιας εξουσίας βρίσκεται την τελευταία δεκαετία στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, διεθνώς. Τόσο ο ΟΗΕ, όσο και η Ε.Ε. εκπονούν μελέτες και διοργανώνουν συναντήσεις ειδικών σε αντικείμενα σχετικά με ό,τι περιγράφεται ως «καλή (έντιμη) διακυβέρνηση» (good governance). Μια αυξανόμενη συχνότητα αποκαλύψεων για φαινόμενα διαφθοράς, αδιαφάνειας και περιορισμένης λογοδοσίας, αλλά και η απαίτηση αυξημένης ηθικής ευαισθησίας σε καινοφανή πεδία δράσης της δημόσιας διοίκησης, που σχετίζονται ιδίως με τις νέες τεχνολογίες (πληροφορική, βιοτεχνολογία κ.λπ.), οδηγούν σε ένα συμπέρασμα: ότι η δημόσια διοίκηση δεν αρκεί να συμμορφώνεται με τους κανόνες δικαίου που διέπουν τη λειτουργία της, χρειάζεται επιπλέον να εμπνέεται από ένα πνεύμα έντιμης διαχείρισης της εξουσίας, ιδίως εκεί όπου ο νόμος της αφήνει περιθώρια διακριτικής ευχέρειας. Η αρχή της νομιμότητας πρέπει να συμπληρώνεται, επομένως, με την τήρηση μιας δεοντολογικής συμπεριφοράς απέναντι στον πολίτη. Το αν και σε ποιόν βαθμό αυτή η συμπεριφορά μπορεί να διδαχθεί ή να τυποποιείται με κανόνες ή κώδικες δεοντολογίας (επομένως να ελέγχεται), αποτελεί ένα μεγάλο ζητούμενο, που αξίζει να διερευνηθεί συγκεκριμένα.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή - Στοιχεία Δεοντολογίας

- «Ηθικό Κράτος» (ιστορία και θεωρία της ηθικής διακυβέρνησης);
- Εντοπισμός των προβλημάτων: ανέντιμη διακυβέρνηση και τα όρια του νόμου (αδιαφάνεια, έλλειψη λογοδοσίας, αθέμιτη συναλλαγή, πεδία «ηθικής φόρτισης»)
- Επαγγελματισμός και δεοντολογία στη Δημόσια Διοίκηση
- Η τυποποίηση της δεοντολογίας (κανόνες και κώδικες)
- Εκπαίδευση και μηχανισμοί ελέγχου: μια συμπληρωματική λειτουργία

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

E. Armstrong, *Discussion Paper on Integrity, Transparency and Accountability in Public Administration*, U.N., August 2005

United Nations, *Anti-Corruption Symposium 2001: The Role of On-line Procedures in Promoting Good Governance*, Seoul 2003

United Nations, *Promoting Ethics in the Public Service*, 2000

United Nations, *Public Service in Transition: Enhancing Its Role, Professionalism, Ethical Values and Standards*, 1999

ΚΦ-Μ03: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην εξοικείωση των σπουδαστών με τις σημαντικότερες πλευρές του διοικητικού και συνταγματικού δικαίου, οι πτυχές των οποίων διέπουν όλη τη δράση της δημόσιας διοίκησης. Σε όλα τα στάδια της παρουσίασης, θα αναφερθούν συγκεκριμένες περιπτώσεις από τη διοικητική πρακτική και τη νομολογία των δικαστηρίων, μέσω των οποίων θα καταβληθεί προσπάθεια να καταστούν προσιτές και εύληπτες οι διάφορες έννοιες του δημοσίου δικαίου.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στα Στοιχεία Διοικητικού Δικαίου

- Εισαγωγή στην ορολογία και επεξήγηση εννοιών διοικητικού δικαίου

2. Διοικητική πράξη

- Έννοια και χαρακτηριστικά διοικητικής πράξης
- Διακρίσεις διοικητικών πράξεων
- Διοικητικά όργανα. Διακρίσεις
- Αρμοδιότητα διοικητικών οργάνων

3. Διοικητική διαδικασία

- Παραγωγή διοικητικών πράξεων
- Ουσιώδεις τύποι (γνωμοδοτήσεις, συλλογικά όργανα και κανόνες λειτουργίας κ.λπ.)
- Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας

4. Διοικητικές συμβάσεις

- Έννοια και στοιχεία διοικητικής σύμβασης. (συμμετοχή φορέων δημόσιας εξουσίας, εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος, εξαιρετικές ρήτρες)
- Ειδικές περιπτώσεις (δημόσια έργα, δημόσιες προμήθειες)

5. Φορείς διοικητικής δραστηριότητας

- Κεντρική Διοίκηση
- Αποκεντρωμένη διοίκηση (Περιφέρειες)
- Ανεξάρτητες διοικητικές αρχές
- Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου
- Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Διφυή νομικά πρόσωπα

6. Αρχή νομιμότητας

- Έννοια και περιεχόμενο αρχής της νομιμότητας

- Τεκμήριο νομιμότητας
- Άρση συγκρούσεων μεταξύ κανόνων δικαίου
- Ιεραρχία κανόνων δικαίου.(Κοινοτικό δίκαιο, Σύνταγμα, διεθνές δίκαιο, τυπικός νόμος, κανονιστικές διοικητικές πράξεις.) Εννοιολογικά χαρακτηριστικά κάθε πηγής δικαίου
- Γενικές αρχές δημοσίου δικαίου (αρχές της χρηστής διοίκησης, της αναλογικότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης κ.λπ.)
- Υπεροχή του ειδικού νόμου. Τρόποι ερμηνείας. Παραδείγματα
- Έναρξη ισχύος του νόμου. Αναδρομικότητα

7. Διοικητικός έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δραστηριότητας

- Μορφές ελέγχου νομιμότητας. Διοικητικές προσφυγές, διοικητική εποπτεία
- Έλεγχος νομιμότητας και ουσίας. Διάκριση, παραδείγματα
- Παρεμπίπτων έλεγχος νομιμότητας
- Ανάκληση διοικητικής πράξης. Έννοια, προϋποθέσεις
- Έλεγχος από ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ή άλλα σώματα

8. Δικαστικός έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δραστηριότητας

- Έννοια διοικητικής διαφοράς. Ουσιαστικές και ακυρωτικές διαφορές
- Διοικητικά δικαστήρια
- Συμβούλιο της Επικρατείας
- Ελεγκτικό Συνέδριο
- Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
- Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

9. Δικαστικές προσφυγές

- Αίτηση ακυρώσεως. Προϋποθέσεις παραδεκτού. Έκταση ακυρωτικού ελέγχου
- Προσφυγή ουσίας
- Αίτηση αναιρέσεως
- Αγωγή αποζημιώσεως

10. Ανασκόπηση- Συμπεράσματα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιζέλος Ε., *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1991

Σπηλιωτόπουλος Επ., *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, 2 τόμοι, 10η έκδοση, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 2000

Σπηλιωτόπουλος Επ., Χ. Χρυσανθάκης, *Βασικοί Θεσμοί Δημοσιοϋπαλληλικού Δικαίου*, 5η έκδοση, 1999.

Τσάτσος Δ., *Συνταγματικό Δίκαιο*, Τόμος Α΄, Θεωρητικό Θεμέλιο, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1985,

Τσάτσος Δ., *Οργάνωση και Λειτουργία της Πολιτείας*, Τόμος Β΄, Β΄ Εκδ., Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1993

Τσάτσος Δ., *Θεμελιώδη Δικαιώματα*, Τόμος Γ΄, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1987

ΚΦ-Μ04: ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει σαν σκοπό να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τις βασικές παραμέτρους και λειτουργίες του προγραμματισμού και της οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτές εξειδικεύονται κατά την εφαρμογή τους στις σύγχρονες δημόσιες υπηρεσίες. Αποσκοπεί επίσης, στο να γνωρίσουν τις γενικές αρχές διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου ένα μέλος της δημόσιας διοίκησης να γίνει πιο οργανωμένο και πιο παραγωγικό. Έτσι επιδιώκεται να ασκηθεί ο δημόσιος λειτουργός σε πρακτικές χρήσιμες για την ορθολογικότερη άσκηση των μελλοντικών καθηκόντων του, άμεσων και απώτερων.

Το παρόν πρόγραμμα έχει την πρόθεση να παράσχει ένα σύνολο θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων στους μελλοντικούς οργανωτικά υπεύθυνους της Δημόσιας Διοίκησης, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται το οργανωσιακό και το διοικητικό φαινόμενο με επάρκεια.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Γενικά

- Εισαγωγή στις λειτουργίες της Οργάνωσης και Διοίκησης του Δημοσίου Τομέα
- Διαφορές Οργάνωσης και Διοίκησης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
- Ο ρόλος του προγραμματισμού και της οργάνωσης

2. Προγραμματισμός και Έλεγχος

- Διάκριση των σκοπών, των στόχων και των μέσων
- Επίπεδα και τύποι προγραμματισμού
- Αποστολή και όραμα ενός οργανισμού
- Στρατηγικός προγραμματισμός
- Προγραμματισμός εφαρμογής
- Η διάσταση του χρόνου στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό
- Ο προγραμματισμός στα πλαίσια της δημόσιας δράσης: Σχεδιασμός δημοσίων πολιτικών
- Λήψη διοικητικών αποφάσεων
- Η έννοια και οι τεχνικές του συντονισμού
- Διοίκηση μέσω Στόχων
- Μορφές και εργαλεία ελέγχου και αξιολόγησης

3. Οργάνωση

- Η οργάνωση ως δομή και ως διαδικασία
- Η οργάνωση ως κοινωνικό σύστημα
- Οργανωσιακοί ρόλοι
- Τυπική και άτυπη οργάνωση
- Οργάνωση και αποτελεσματικότητα διοικητικής δράσης

- Τμηματοποίηση
- Οριζόντια και κάθετη διαφοροποίηση
- Τα κριτήρια των Urwick και Gullick
- Η έννοια και η λειτουργία του εύρους εποπτείας
- Η οργάνωση τύπου Μάτριξ
- Μεθοδολογία οργανωτικού σχεδιασμού

3^I. Γενικές Αρχές Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού

A. Εισαγωγή στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού:

- Έννοια και Περιεχόμενο
- Ιστορική εξέλιξη της ΔΑΔ: θεωρία και πράξη

B. Στρατηγική και Επιχειρησιακή ΔΑΔ:

- Ανάλυση Στρατηγικής ΔΑΔ: υποδείγματα
- Ανάλυση Επιχειρησιακής ΔΑΔ: υποδείγματα

Γ. Τεχνοκρατική διάσταση της ΔΑΔ:

- Η θέση εργασίας
  - Ανάλυση και περιγραφή θέσης εργασίας
  - Προδιαγραφή θέσης εργασίας
  - Αξιολόγηση θέσης εργασίας: συστήματα μέθοδοι
  - Αξιολόγηση επίδοσης εργαζομένων: συστήματα - μέθοδοι
  - Προγραμματισμός ανθρώπινου δυναμικού
- Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού
- Συστήματα Αμοιβών

3^{II}. Ηγεσία- Κίνητρα

A. Ηγεσία

- Συμπεριφορικά υποδείγματα και προσεγγίσεις
- Περιπτωσιολογική προσέγγιση
- Σύγχρονες απόψεις
- Προβληματισμοί και πρακτικές εφαρμογές
- Σύντομη συγκριτική Δημόσιας και Ιδιωτικής Διοίκησης
- Δημόσια Διοίκηση και Ηγετικό φαινόμενο: πρόβλημα ή ζητούμενο;

B. Υποκίνηση (Motivation) – Κίνητρα

- Θεωρία και πράξη
- Ο ρόλος του χρήματος: μια ειδική περίπτωση

3^{III}. Κριτήρια Αξιολόγησης της Διοικητικής Δράσης

A. Αποτελεσματικότητα – Παραγωγικότητα – Αποδοτικότητα

- Το πρακτικό πρόβλημα της μέτρησης
- Δείκτες απόδοσης και μέθοδοι μετρήσεων
- Το Διοικητικό σύστημα και τα κριτήρια: σύγχρονη προβληματική

3^{IV}. Διοίκηση και Οργανωσιακή Κουλτούρα

A. Ο ρόλος της Ηγεσίας στην οικοδόμηση και διατήρηση της Κουλτούρας

B. Χρόνος, η Δημόσια Υπηρεσία και η Διαφοροποίηση της Κουλτούρας

4. Ανασκόπηση- Συμπεράσματα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΕΝΙΚΑ

Αργυριάδης Δημ., *Για μια Δημόσια Διοίκηση που αποδίδει και επικοινωνεί με τους πολίτες*, Σάκκουλας 1998

Barzelay Michael, *The New Public Management: Improving Research and Policy Dialogue*, σελ. 240, University of California Press 2001

Bouckaert Geert, Pollitt Christopher, *Public Management Reform: a Comparative Analysis*, σελ. 314, Oxford University Press, 2000

Bovaird Tony, Loeffler Elke (επιμ.), *Public Management and Governance*, σελ. 256, Routledge 2003

Lane Frederick S (επιμ.), *Current Issues in Public Administration*, σελ. 558, St. Martin's Press 1990

Μακρυδημήτρης Αντ. (επιμ.), *Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης*, Σάκκουλας 1995

B. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Allison Michael, Kaye Jude, *Strategic Planning for Nonprofit Organizations: A Practical Guide and Workbook*, σελ. 304, Wiley 1997

Bryson John M., *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: a Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*, σελ.352, Jossey-Bass, 1995

Mintzberg Henry, *Rise and Fall of Strategic Planning*, σελ. 458, Free Press 1994

Γ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Burke W. Warner, *Organization Change: Theory and Practice Sage Publications*, σελ. 344, 2002

Galbraith Jay R., *Designing Organizations: an Executive Guide to Strategy, Structure, and Process Revised*, σελ. 192, Jossey-bass 2001

Gortner, Harold F. Gortner, Mahler Julianne, Nicholson Jeanne Bell, *Organization Theory: a Public Perspective*, σελ. 448, Harcourt 1997

Harrison Michael I., Shirom Arie, *Organizational Diagnosis and Assessment: Bridging Heory and Practice*, σελ. 496, Sage Publications 1998

Hofstede Geert, *Cultures and Organizations, Software of the Mind: Intercultural Cooperation and its Importance for Survival McGraw-Hill*, σελ. 279, 1996

Koontz H., O'donnell C., *Οργάνωση και Διοίκηση*, Παπαζήσης 1984

Lawrence R. & Lorsch J. W., *Οργανωσιακή Ανάπτυξη*, Gutenberg 1983

Μιχαλόπουλος Ν., *Οργανωτικός Σχεδιασμός στο Πλαίσιο της Θεωρίας των Οργανώσεων*, Σάκκουλας 1994

Jones Gareth R., *Organizational Theory, Design, and Change*, σελ. 624, Prentice Hall 2003

Senge Peter, *The Fifth Discipline: the art and Practice of the Learning Organization*, σελ. 424, Doubleday Books 1990

Δ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

John M. Ivancevich, W. G. Glueck, *Foundations of Personnel: Human Resource Management*, BPI, Irwin, Homewood, Boston, 4th ed., 1989

Wayne F. Cascio, *Managing Human Resources: Productivity, Quality of life, Profits*, Mc Graw – Hill, Management Series, 4nd ed., 1989

Dimitri Weisset Collaborateurs, *La Fonction Ressources Humaines*, Les editions d' Organiration, Paris 1988

H. John Bernandin, R.W. Beatty, *Performance Appraisal: Assessing Human Behavior at Work*, Kent Publishing Company, Boston, Massachusetts 1984

M. Armstrong, *Human Resource Management Practice*, Kogan Page Unlimited, London 2000

Beardwell, L. Holden, *Human Resource Management: A Contemporary Perspective*, Pitman, London 1997.

Hans A. G. M. Bekke, Frits M. van der Meer (eds), *Civil Service Systems in Western Europe*, Edward Elgar, MA, USA 2003

John Halligan (ed), *Civil Service Systems in Anglo – American Countries*, Edward Elgar, MA, USA 2003

Harvard Business Review, *On Compensation*, Harvard Business School Publishing Corporation, 2001

Χρ. Διαμαντόπουλος, *Αξιολόγηση Επαγγελματικής Προόδου, Μελέτη στην εταιρεία «Αλουμίνιον της Ελλάδος» για το σύστημα αξιολόγησης του Προσωπικού, εφαρμοσθείσα σε ολόκληρη την ιεραρχία του Εργοστασίου Παραγωγής της Εταιρείας.*

Χρ. Διαμαντόπουλος, *Σύστημα Αξιολόγησης Προσωπικού, Μελέτη στην Εταιρεία τσιμέντων «ΑΓΕΤ Ηρακλής» εφαρμοσθείσα σε όλες τις βαθμίδες και όλους τους κλάδους της Εταιρείας*, 1996

Χρ. Διαμαντόπουλος, *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων, σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων*, Πανεπιστήμιο Θράκης, 2004

Ε. ΗΓΕΣΙΑ

John M. Ivancevich, Michael T. Matteson, *Organizational Behavior and Management*, Mc. Graw – Hill, Boston USA, 5th ed., 1999

D. Szilagyi Jr., Marc J. Wallace, Jr., *Organizational Behavior and Performance* Goodyear Publishing Co , Inc., California, 2nd ed., 1980

Michael D., Cohen, James G. March, *Leadership and Ambiguity*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts, 2nd ed., 1986

Frances Hesselbein, Paul M. Cohen (eds), *Leader to Leader Jossey – Bass Publishers*, San Francisco, Peter Drucker Foundation, 1999

Χρ. Διαμαντόπουλος, *Ηγεσία και Υποκίνηση, σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων*, Πανεπιστήμιο Θράκης, 2004

J. Thomas Wren, Douglas A. Hicks, Terry L. Price (eds), *Traditional classics on Leadership*, Edward Elgar, MA, USA, t.1, 2004

J. Thomas Wren, Douglas A. Hicks, Terry L. Price (eds), *Modern Classics on Leadership*, t.2. 2004

J. Thomas Wren, Douglas A. Hicks, Terry L. Price (eds), *New Perspectives on Leadership*, t.3. 2004

ΣΤ. ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Edgar H. Schein, *Organizational Culture and Leadership*, Jossey – Bass Publishers, San Francisco, 2nd ed., 1997

Andrew D. Brown, *Organizational Culture*, Pitman Publiship, 2nd ed., 1998

ΚΦ-Μ05: ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

---

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να προσφέρει στους σπουδαστές βασικές γνώσεις για τη λειτουργία και τις οικονομικές δραστηριότητες του κράτους, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Τα θέματα που καλύπτονται αντλούν τόσο από την θεωρία της Δημόσιας Οικονομικής, όσο και από τη λειτουργία των δημοσιονομικών θεσμών, με κύρια αναφορά στον Κρατικό Προϋπολογισμό της Ελλάδας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή

- Έννοιες και ορισμοί των Δημοσίων Οικονομικών
- Δημόσια αγαθά, εξωτερικές οικονομίες, δημόσια επιλογή
- Οι οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου κράτους

2. Κρατικός Προϋπολογισμός

- Θεσμικό πλαίσιο του Κρατικού Προϋπολογισμού και Δημόσιο Λογιστικό
- Τακτικός Προϋπολογισμός
- Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων
- Κατάρτιση και εκτέλεση προϋπολογισμών

3. Φορολογικό Σύστημα και Δημόσιες Δαπάνες

- Το ελληνικό φορολογικό σύστημα
- Οι δημόσιες δαπάνες
- Δημόσιο έλλειμμα, δημόσιο χρέος, μορφές δανεισμού
- Πρόγραμμα Ανάπτυξης και σταθερότητας (οικονομικοί δείκτες: εθνικοί λογαριασμοί, Α.Ε.Π., πληθωρισμός κ.λπ. - πλαίσιο οικονομικής πολιτικής)

4. Δημοσιονομική και Αναπτυξιακή Πολιτική

- Η δημοσιονομική πολιτική στο πλαίσιο της Ο.Ν.Ε.
- Διαρθρωτικά Ταμεία και Πολιτική Συνοχής
- Προγράμματα ανάπτυξης: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργακόπουλος Θ., *Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*, Αθήνα 1997

Stiglitz J., *Οικονομική του Δημόσιου Τομέα*, Κριτική, Αθήνα 1992

Rosen H., *Δημόσια Οικονομική*, Τόμοι Α & Β, Κριτική, Αθήνα 2000

Δαλαμάγκας Β., *Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*, Κριτική, Αθήνα 2003

Καράγιωργας Δ., *Δημόσια Οικονομική 1 – Οι Οικονομικές Λειτουργίες του Κράτους*, Παπαζήσης, Αθήνα 1979

Καράγιωργας Δ., *Δημόσια Οικονομική 2 – Οι Δημοσιονομικοί Θεσμοί*, Παπαζήσης, Αθήνα 1981

Λαμπρινίδης Μ., *Δημοσιονομική Πολιτική για τη Σταθεροποίηση της Οικονομίας: η κεϋνσιανή θεωρία*, Σάκκουλας, Κομοτηνή 1985

Τάτσος Ν., *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, Τυπωθήτω, Αθήνα 1999

Τάτσος Ν. (επιμέλεια), *Τα Δημόσια Οικονομικά στην Ελλάδα*, Σμπίλιας, Αθήνα 1994

Νόμος 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού κ.α.»

Κανονισμοί (ΕΚ) «Περί Γενικών Διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία»

Κρατικός Προϋπολογισμός- Εισηγητικές εκθέσεις

ΚΦ-Μ06: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και τη θεωρητική απεικόνισή της με σκοπό την κατανόηση του πολιτικού συστήματός, των διαδικασιών λήψης των αποφάσεων και της αναθεώρησης των Συνθηκών. Το μάθημα εξετάζει εναλλακτικά υποδείγματα διακυβέρνησης όπως η συνομοσπονδία και η ομοσπονδία. Στη βάση συγκεκριμένων παραδειγμάτων λειτουργίας του πολιτικού συστήματος της ΕΕ εξετάζεται τη διαδικασία οικοδόμησης της ευρωπαϊκής πολιτείας. Αναλυτικότερα, στα πλαίσια του μαθήματος αυτού θα μελετηθούν οι παρακάτω θεματικές ενότητες.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ιστορικό Πλαίσιο και Κοινοτική Μέθοδος

Η διαμόρφωση των πρώτων Κοινοτήτων (ΕΚΑΧ και ΕΟΚ) και μια συνολική επισκόπηση της λειτουργίας της Κοινοτικής Μεθόδου.

2. Ομοσπονδία και Συνομοσπονδία

Το ομοσπονδιακό και το συνομοσπονδιακό υπόδειγμα διακυβέρνησης και η σχέση τους με το πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Το Θεσμικό Σύστημα

Οι βασικοί θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Συμβούλιο των Υπουργών και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

4. Οι Διαδικασίες Λήψης των Αποφάσεων

Νομοθετικές διαδικασίες (διαβούλευση, σύμφωνη γνώμη, συνεργασία, συναπόφαση) και τρόποι λήψης των αποφάσεων (ειδική πλειοψηφία και ομοφωνία στο Συμβούλιο των Υπουργών).

5. Η Εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Συνθηκών

Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Συνθήκη του Άμστερνταμ, Συνθήκη της Νίκαιας και Συνταγματική Συνθήκη.

6. Η Ευρώπη στο Διεθνές Σύστημα

Η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. Α. Λάβδας, *Δημιουργία και Εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2002
- N. Nugent, *Πολιτική και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, επιμέλεια: Μαρία Μενδρινού, Σαββάλας, 2004
- Μ. Μενδρινού, *Η Δυναμική Αλλαγής και η Διαχείρισή της στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*, Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Τεύχος 20, 2002
- Δ. Ν. Χρυσόχου, *Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης*, Παπαζήσης, 2003
- Κ. Λάβδας, *Συμφέροντα και Πολιτική*, Παπαζήσης, 2004
- Α. Μανιτάκης, *Το «Σύνταγμα» της Ευρώπης Αντιμέτωπο με την Εθνική και Λαϊκή Κυριαρχία*, Παπαζήσης, 2004
- Α. Μανιτάκης & Λίνα Παπαδοπούλου (επιμ.), *Η Προοπτική ενός Συντάγματος για την Ευρώπη*, Σάκκουλας, Αθήνα 2003
- Κ. Στεφάνου & Μ. Ι. Τσινισιζέλη (επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ενοποιητική Δυναμική, Δικαιοταξία και Διακυβέρνηση*, Ι. Σιδέρης, 2006
- Quermonne, J-L., *Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Παπαζήσης, 2005
- L. Siedentop, *Δημοκρατία στην Ευρώπη*, Θεμέλιο, 2002
- Δ. Θ. Τσάτσος, *Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία*, Καστανιώτης, 2001
- Μ. Ι. Τσινισιζέλης, *Quo Vadis Europa?*, Σμυρνιωτάκης, 2001
- Λ. Τσούκαλης, *Ποια Ευρώπη;*, Ποταμός, 2004
- Δ. Ν. Χρυσόχου, *Για μια ευρωπαϊκή res publica*, Παπαζήσης, Αθήνα 2005
- Chrysochoou, D. N., M. J. Tsinisizelis, K. Ifantis, S. Stavridis, *Theory and reform in the European Union*, 2η έκδοση, Manchester University Press, 2003
- Cini, M. (επιμ.), *European Union Politics*, Oxford, Oxford University Press, 2003
- Cram, L., *Policy-Making in the EU: Conceptual Lenses and the Integration Process*, Routledge, 1997
- Hix, S., *The Political System of the European Union*, 2η έκδοση, Palgrave, 2005
- McKay, D., *Designing Europe*, Oxford University Press, 2001
- Majone, G. D., *Regulating Europe*, Routledge, 1996
- Marks, G. et al. (επιμ.) *Governance in the European Union*, Sage, 1996
- Moravcsik, A., *The Choice for Europe*, Cornell University Press, 1998
- Rosamond, B. *Theories of European Integration*, Palgrave, 2000
- Scharpf, F., *Governing in Europe: Effective and Democratic?*, Oxford University Press, 1999
- J. H. H. Weiler and Marlene Wind (επιμ.), *European Constitutionalism Beyond the State*, Cambridge University Press, 2003

ΚΦ- Μ07: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η δομημένη παράθεση των βασικών εννοιών και των υποστηρικτικών τεχνολογιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τη βελτίωση τόσο των εσωτερικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης, όσο και των συναλλαγών της με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές στις αρχές και έννοιες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και να παρουσιάσει τις βασικές αναγκαιότητες και σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις οι οποίες ωθούν προς την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Η κατανόηση των ηλεκτρονικών και λειτουργικών δυνατοτήτων υποστήριξης των νέων μορφών οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες γενικότερα αναφέρονται ως Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-government).
- Η ανάλυση των βασικών κατηγοριών συστημάτων οι οποίες υποστηρίζουν την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Ηλεκτρονικό Κράτος: Ορισμοί.
- Βασικές Έννοιες (Πληροφοριακές Ροές, Πληροφοριακό Σύστημα, Βασικές Συνιστώσες (Υλικό, Λογισμικό, Δικτυακές Διασυνδέσεις), Δεδομένα, Πληροφορία, Λειτουργική Δομή, Τεχνολογική Δομή).
- Συστήματα υποστήριξης Υπηρεσιών στη Δημόσια Διοίκηση:Εσωτερικά Συστήματα. (G2G), Εξωστρεφή Συστήματα (G2C) /G2B)(Πολυκαναλική Εξυπηρέτηση, Εικονικές-Ηλεκτρονικές Δημόσιες Υπηρεσίες (Virtual Agencies), Παραδείγματα).

2. Βασικά Χαρακτηριστικά Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

- Επίπεδα Ανάπτυξης Ηλεκτρονικών Συναλλαγών.
- Συστήματα Διαχείρισης Ροών Εργασίας (Workflow Management Systems).
- Ηλεκτρονική Δημοκρατία (e-Democracy).
- Ψηφιακή Διαίρεση (Digital Divide).
- Εξατομίκευση Υπηρεσιών (Personalization).

3. Βασικά Χαρακτηριστικά Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

- Νέα Εσωτερική Λειτουργία της Δ.Δ.
- Εξερεύνηση Δεδομένων (Data Mining).
- Εικονικές-Ηλεκτρονικές Ομάδες Εργασίας (Virtual Teams).
- Ηλεκτρονικές Προμήθειες (e-Procurement).
- Προϋποθέσεις Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

4. Μεθοδολογίες ανασχεδιασμού διοικητικών διαδικασιών για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

- Βασικές έννοιες Διαδικασιών στη Δημόσια Διοίκηση και σύγχρονες τάσεις.
- Τεχνικές υποστήριξης αποφάσεων για τον Ανασχεδιασμό Διοικητικών Διαδικασιών

5. Διαλειτουργικότητα

- Επίπεδα διαλειτουργικότητας (επαφή με επιχειρήσεις και πολίτες, επιχειρησιακή διαλειτουργικότητα, εννοιολογική διαλειτουργικότητα (semantics), τεχνική διαλειτουργικότητα).
- Ανοικτά πρότυπα.
- European interoperability framework
- Dublincore
- Ενιαίο πλαίσιο διαλειτουργικότητας

6. Τεχνικές και μεθοδολογίες Ασφάλειας

- Απαιτήσεις Ασφάλειας.
- Συστήματα κρυπτογράφησης
- Ηλεκτρονική υπογραφή PKI
- Πάροχοι Ψηφιακών Πιστοποιητικών.
- Ψηφιακά Πιστοποιητικά.
- Προδιαγραφές Φυσικής Ασφάλειας

7. Τεχνικές και μεθοδολογίες Ασφάλειας

- Disaster Recovery
- Αποτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων
- Προβλήματα διοίκησης του Internet (θέματα διευθυνσιοδοτήσεων, ασφαλών συναλλαγών, πνευματικών δικαιωμάτων κλπ).

8. Προγράμματα Ανάπτυξης της Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη («Κοινωνία της Πληροφορίας», e-Europe, IDA, κ.λπ.)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λουκής Ε., Χάλαρης Ι., *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση*, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Πρόγραμμα Πληροφορικής, Τμήμα Κοινής Φάσης Σπουδών, Φεβρουάριος 2003

Λουκής Ε., *Συστήματα Διαχείρισης Ροών Εργασίας και Εγγράφων*, Ημερίδα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Ροών Εργασίας, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, 13-5-2003

Workflow Management Coalition, *The Workflow Reference Model*, Document TC00-1003, 1995

Βουτσινάς Β., *Θέματα Επιχειρηματικής Νοημοσύνης*, Εκδόσεις Κωσταράκη, Αθήνα 2003

Παπαδημητρόπουλος Δ., *Απλούστευση Διαδικασιών: Θεωρία και Πράξη*, Διοικητική Ενημέρωση, Τεύχος 25 – Ιανουάριος 2003

Έργο του ΥΠΕΣΔΔΑ «Μελέτη Βέλτιστων Πρακτικών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης», Ε.Π. Πολιτεία, 2004

European Interoperability Framework for Pan-European Government Services Framework, IDA, 2004

Μελέτη Διαλειτουργικότητας Έργου ΥΠΕΣΔΔΑ «Παροχή υπηρεσιών SLA μέσα από την ανάπτυξη και λειτουργία των απαραίτητων υποδομών ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών», ΥΠΕΣΔΔΑ, 2006

Ελληνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης – ΠΔΗΔ (e-Government Interoperability Framework), Διαχειριστική Αρχή Ε.Π. ΚτΠ, ΚΠΣ 2000 - 2006

EPAN eGovernment Working Group, Policy paper «Open Standards in Interoperability Frameworks», Netherlands' Presidency of EU, 2004

EPAN eGovernment Working Group «Interoperability Framework», Irish Presidency fo EU, 2004

Μελέτη εφαρμογής υποέργου 3 έργου ΥΠΕΣΔΔΑ «Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης 'ΣΥΖΕΥΞΙΣ'», ΚτΠ ΑΕ, 2005

Μελέτη εφαρμογής υποέργου 8 έργου ΥΠΕΣΔΔΑ «Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης 'ΣΥΖΕΥΞΙΣ'», ΚτΠ ΑΕ., 2005

Εκπαιδευτικό υλικό για τους επιχειρησιακούς και τεχνικούς Υπευθύνους «Σύζευξις» των Δημόσιων Φορέων, ΚτΠ ΑΕ, 2006

Λουκής Ε., *Συστήματα Διαχείρισης Ροών Εργασίας και Εγγράφων*, Ημερίδα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εγγράφων και Ροών Εργασίας, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Μάϊος 2003

Μαστρογιάννη Κ. (Επίβλεψη Ι. Αποστολάκης), *Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση από την Πολιτική στην Πράξη: Θεωρητικό Πλαίσιο και Βέλτιστες Πρακτικές*, Τελική Εργασία, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 2003

Οικονόμου Γ., Γεωργόπουλος, Ν., *Πληροφοριακά Συστήματα για τη Διοίκηση Επιχειρήσεων*, Γ Εκδοση, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, Αθήνα 2004

Beaudouin - Lafon M. (ed), *Computer Supported Collaborative Work*, John Wiley & Sons, 1999

Bishop P., Kane J., Patapan H., *The Theory and Practice of e-Democracy: Agency, Trusteeship and Participation on the Web*, International Review of Public Administration, Vol. 7(2), 2002

Davenport T., *Process Innovation – Reengineering Work through Information Technology*, Harvard Busienss School Press, 1993

- Cap Gemini, Ernst & Young, *Cap Gemini and Ernst & Young Overall Report Oct 2001 – Oct 2002: Online Availability of Public Services – How does Europe progress? – Web based survey on electronic public services*, prepared for European Commission, DG Information Society, January 2003
- Churchill E. F., Snowdon, D. N., Munro, A. J. (eds), *Collaborative Virtual Environments – Digital Places and Spaces for Virtual Interaction*, Springer Verlag London Limited, 2001
- European Commission, *eGovernment indicators for benchmarking eEurope*, February 2001 (διαθέσιμο από το http://europa.eu.int/information_society)
- Davenport T., “*Process Innovation – Reengineering Work through Information Technology*”, Harvard Business School Press, 1993
- Hammer M., Champney J., *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business*, Harper Business, 1993
- Holmes D., *eGov: eBusiness Strategies for Government*, Nicholas Brealey Publishing, London, 2001
- Kettinger W. J., Teng J. T. C. & Guha S., *Business process change: a study of methodologies, techniques, and tools*, MIS Quarterly, 21(1), 1997
- Laudon K., Laudon J., *Management Information Systems*, Prentice Hall, 2002
- Leitner Chr., *eGovernment in Europe: The State of Affairs*, e-Government Conference, Como, Italy 7 - 8 July 2003
- Lenk K., Traunmüller R., *Broadening the Concept of Electronic Government*, In: J. E. J. Prins (ed.) *Designing e-Government*, Amsterdam, Kluwer, 2001, pp.63-74
- Lenk K., Traunmüller R., *Electronic Government: Where Are We Heading?*, In: Traunmüller, R., Lenk. K. (eds) *Electronic Government – First International Conference EGOV2002*, Aix-en-Provence, France, September 2-6, 2002, Proceedings, pp. 1-9
- Loukis E. & Kokolakis S., *Computer Supported Collaboration in the Public Sector: the ICTE-PAN Project*, 2nd International Conference on Electronic Governing, Prague, 1-5 September 2003
- Loukis E. & Kokolakis S., *An Architecture of a Flexible Public Sector Collaborative Environment based on Business Process Modelling*, e-Journal of Electronic Commerce Technology and Applications, January 2004
- Luehrs R., Albrecht St., Luebcke M., Hohberg B., *How to Grow? Online Consultation about Growth in the City of Hamburg: Methods, Techniques, Success Factors*, 2nd International Conference on Electronic Governing, Prague, 1-5 September 2003
- Marakas G., *Decision Support Systems in the 21st Century*, Prentice-Hall International, Inc., 1999
- Microsoft Government Conference, *Αξιοποιώντας τις δυνατότητες της e-πολιτείας*, Δεκέμβριος 2002
- OECD, *Governance in Transition: public management reforms in OECD countries*, Paris 2001
- Riemp G. (ed.), *Wide Area Workflow Management*, Springer-Verlag London Limited, 1998

- Smith El. & Macintosh A. «*e-Voting: Powerful Symbol of e-Democracy*», 2nd International Conference on Electronic Governing, Prague, 1-5 September 2003
- Turban Ef., King D., Lee J., Warkentin M., Chung H. M., *Electronic Commerce 2002 – A Managerial Perspective*, Prentice Hall, 2002
- Turban Ef., Aronson J., *Decision Support Systems and Intelligent Systems*, 6th edition, Prentice Hall, 2001
- UK Office of the e-Envoy, *E-government Strategy Framework Policy and Guidelines: Registration and Authentication*, London, Sept. 2002
- UK Cabinet Office, *E-government : A Strategic Framework for Public Services in the Information Age*, London, April 2000
- Wimmer M., *A European perspective towards online one-stop government: the Egov project. Electronic Commerce Research and Applications*, 1, 2002, pp. 92-103
- Workflow Management Coalition, *The Workflow Reference Model*, Document TC00-1003, 1995
- Workflow Management Coalition, *Workflow Interoperability – Abstract Specifications*, Document TC-1012 V.2, 1999
- Workflow Management Coalition, *Workflow Interoperability – MIME Binding*, Document TC-1018 V.1.2, 2000
- Workflow Management Coalition, *Workflow Interoperability – Wf-XML Binding*, Document TC-1023 V.1, 2000
- Workflow Management Coalition, *Workflow Process Definition Interface – XML Process Definition Language*, Document WFMC-TC-1025, 2002
- N. Σαριδάκης, *Ηλεκτρονική Υπογραφή και η Υποδομή Δημόσιου Κλειδιού (Public Key Infrastructure)*, Γραφείο γενικού γραμματέα δημόσιας διοίκησης, Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- Γκρίτζαλης Δ., *Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων*, Εκδόσεις ΕΠΥ, 1991
- Γκρίτζαλης Στ., Κάτσικας Σ. & Γκρίτζαλης Δ., *Ασφάλεια Δικτύων Υπολογιστών*, Εκδόσεις Παπασωτηρίου, Αθήνα 2003
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «*eEurope 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους*», Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Βρυξέλλες, COM (2002) 263
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *eEurope, Κοινωνία των Πληροφοριών για όλους*, Ανακοίνωση σχετικά με πρωτοβουλία της Επιτροπής για το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, 23 και 24 Μαρτίου 2000, COM (1999) 687
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2000): *eEurope 2002, Κοινωνία των Πληροφοριών για όλους*, Σχέδιο Δράσης για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Feira (19-20/6/2000)
- Stallings W., *Network Security Essentials*, Prentice Hall 2000
- Stallings W., *Cryptography and Network Security: Principles and Practice*, 2nd edition, Prentice Hall 1999
- Turban E., King D., Lee J., Warkentin M., Chung H. M., *Electronic Commerce 2004 – A Managerial Perspective*, Prentice Hall 2004

Treese W., Stewart L., *Designing Systems for Internet Commerce*, Addison-Wesley, 1998

UK Office of the e-Envoy, *E-government Strategy Framework Policy & Guidelines: Registration and Authentication*, London, September 2002

UK Cabinet Office, *E-government: A Strategic Framework for Public Services in the Information Age*, London, April 2000

Διευθύνσεις Διαδικτύου

www.infosociety.gr

www.ktpae.gr

www.springer.de

www.acm.org

www.itil-itsm-world.com/

<http://www.itil-itsm-world.com/>

www.boc-eu.com

www.dke.univie.ac.at

www.quali.teiath.gr

Ειδικός διαδικτυακός τόπος για θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: www.egov.gr

Διαδικτυακός τόπος του Ebusiness Forum: <http://www.ebusinessforum.gr/>

Διαδικτυακός τόπος Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας»

Διαδικτυακός τόπος του διεθνούς οργανισμού Workflow Management Coalition: www.wfmc.org

Διαδικτυακοί τόποι του e-Envoy και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Μ. Βρετανίας: www.e-envoy.gov.uk, www.localegov.gov.uk

Διαδικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας: europa.eu.int/information_society

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο eGovernment: europa.eu.int/ISPO/ida/egov

Διαδικτυακοί τόποι ΟΟΣΑ για θέματα eGovernment: www.oecd.org/topic, www1.oecd.org/puma/

Διαδικτυακοί τόποι σημαντικών Ευρωπαϊκών έργων στην περιοχή eGovernment: www.sibis-eu.org/sibis, www.prisma-eu.net, www.eurodyn.com/ict-e-pan, www.egov-project.org

Ειδικός διαδικτυακός τόπος για θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: www.egov.gr

Διαδικτυακός τόπος Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων: www.eett.gr

Διαδικτυακός τόπος του Ebusiness Forum: <http://www.ebusinessforum.gr/>

Διαδικτυακός τόπος Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας»: www.infosociety.gr

Διαδικτυακοί τόποι του e-Envoy και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Μ. Βρετανίας: www.e-envoy.gov.uk, www.localegov.gov.uk

Διαδικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας:
europa.eu.int/information_society

Διαδικτυακός τόπος διεθνούς οργανισμού για το SSL: www.ssl.com

Διαδικτυακός τόπος της Verisign (εταιρείας παροχής ψηφιακών πιστοποιητικών):
www.verisign.com

Διαδικτυακός τόπος της RSAsecurity (εταιρείας των Rivest, Shamir, Adelman – εφευρετών της συμμετρικής κρυπτογραφίας): www.rsasecurity.com

ΚΦ- Μ08: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η δυνατότητα χρήσης επιστημονικών μεθόδων και τεχνικών για την αναγνώριση, καταγραφή, μελέτη και αξιοποίηση των δεδομένων της Δημόσιας Διοίκησης.

Στόχος είναι η παρουσίαση των βασικών τύπων έρευνας και η ανάδειξη των διαφορετικών μεθοδολογιών σχεδιασμού έρευνας καθώς και η παρουσίαση των διαφορετικών τεχνικών συλλογής, ανάλυσης και παρουσίασης δεδομένων.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Εξοικείωση με τις βασικές ερευνητικές στρατηγικές και αναγνώριση των περιπτώσεων που είναι κατάλληλη η εφαρμογή τους.
- Δυνατότητα κατάλληλης επιλογής προβλημάτων από τον εργασιακό χώρο, σε συνδυασμό με τον γενικότερο επιστημονικό προβληματισμό, που είναι δυνατόν να διερευνηθούν και δυνατότητα διατύπωσης συγκεκριμένων ερευνητικών ερωτημάτων - υποθέσεων για τα προβλήματα αυτά.
- Ικανότητα επιλογής δείγματος και των μέσων συλλογής των δεδομένων ώστε να είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν οι στατιστικές αναλύσεις που απαιτούνται για την απάντηση των ερωτημάτων που έχουν τεθεί.
- Ενημέρωση γύρω από συνηθισμένες πρακτικές δυσκολίες που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια μίας ερευνητικής προσπάθειας και δυνατότητα αντιμετώπισης τους.

Δυνατότητα παρουσίασης και ανάδειξης των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Τύποι και Χαρακτηριστικά Έρευνας

- Ερευνητικές στρατηγικές
- Είδη έρευνας
- Χαρακτηριστικά της επιστημονικής έρευνας
- Τομείς εφαρμογής και χρησιμότητας

2. Μεθοδολογία Επιλογής ερευνητικού προβλήματος/ Οριοθέτηση Πλαισίου Έρευνας και Θέματος

- Κριτήρια Επιλογή προβλήματος
- Έλεγχος παραμέτρων θέματος
- Επιλογή θεωρητικού πλαισίου για συγκεκριμένη ανάλυση
- Βιβλιογραφική ανασκόπηση
- Εντοπισμός και ακριβής περιγραφή

3. Βασικές έννοιες και Ορισμοί /Διαμόρφωση Υποθέσεων Εργασίας

- Είδη Μεταβλητών
- Ορισμός των βασικών εννοιών: Ορισμός του πληθυσμού-στόχου της έρευνας, Δειγματοληπτική μονάδα, Δείγμα
- Διατύπωση ερωτημάτων - υποθέσεων για το ερευνητικό πρόβλημα

4. Οργάνωση και Σχεδιασμός έρευνας

- Μεθοδολογίες Συλλογής Ερευνητικών Δεδομένων
- Είδη και μορφές μέσων συλλογής δεδομένων
- Σχεδιασμός Ερωτηματολογίων
- Μετάφραση, προσαρμογή, στάθμιση ενός ερωτηματολογίου στα Ελληνικά
- Βασικά ψυχομετρικά χαρακτηριστικά ενός ερωτηματολογίου
- Κατασκευή αυτοσχέδιου ερωτηματολογίου
- Παράγοντες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την επιλογή - κατασκευή ενός ερωτηματολογίου προκειμένου να διευκολυνθεί η στατιστική ανάλυση

5. Οργάνωση και Σχεδιασμός έρευνας

- Σχέδιο Δειγματοληψίας
- Μέθοδοι δειγματοληψίας
- Μέγεθος του δείγματος
- Πιλοτική Έρευνα / Επανατροφοδότηση σχεδιασμού
- Οδηγίες
- Χρονοπρογραμματισμός και Προϋπολογισμός Έρευνας

6. Υλοποίηση έρευνας

- Επιλογή και καθορισμός διαδικασίας συλλογής
- Μέθοδοι επιλογής- στρατολόγησης συμμετεχόντων /ερευνητών
- Εκπαίδευση Ερευνητών
- Επίβλεψη /Έλεγχος συλλογής
- Εκπαίδευση ερευνητικών
- Διάρκεια της διαδικασίας συλλογής δεδομένων
- Ποσοστό ανταπόκρισης - πρακτικά ζητήματα

7. Προετοιμασία και καταχώρηση των δεδομένων

- Κωδικοποίηση των απαντήσεων
- Λογικοί έλεγχοι συμπλήρωσης
- Επιλογή του προγράμματος με το οποίο θα γίνει η στατιστική επεξεργασία
- Καταχώρηση των δεδομένων σε Η/Υ
- Έλεγχος ορθότητας καταχώρησης
- Στατιστικές τεχνικές ελέγχου ορθότητας

8. Επεξεργασία, Ανάλυση και Ερμηνεία Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

- Μέθοδοι Παρουσίασης και Ανάλυσης
- Έλεγχοι Αποτελεσμάτων
- Συμπεράσματα

9. Ποιότητα Έρευνας

- Αξιοπιστία των μετρήσεων
- Εγκυρότητα των μετρήσεων
- Συγκρισιμότητα
- Ακρίβεια, Αντικειμενικότητα
- Κάλυψη /Εξάντληση θέματος

10. Συγγραφή –Παρουσίαση Ερευνητικής Εργασίας

- Έκταση και Μορφή Εργασίας
- Οργάνωση και Διαμόρφωση Περιεχομένου
- Ποιότητα Γραφής (Ακρίβεια Γραφής, Κριτική ματιά, Απλότητα, Σεβασμός στην Εμπιστευτικότητα κλπ.)
- Αποτελεσματική ‘μετάδοση’ των μεθόδων και των πορισμάτων της έρευνας σε αυτούς που είναι ικανοί να τις κρίνουν, αξιολογήσουν και χρησιμοποιήσουν.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαμιανού Χ., *Μεθοδολογία δειγματοληψίας, τεχνικές και εφαρμογές*, Εκδόσεις Αίθρα, Αθήνα 1999

Καλαματιανού Α., *Κοινωνική Στατιστική - Μέθοδοι Μονοδιάστατης Ανάλυσης*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2003

Κυριαζή Ν., *Η Κοινωνιολογική έρευνα, κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998

Λάζος Γρ., *Το πρόβλημα της ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Παπαζήσης, Αθήνα 1998

Λαμπίρη - Δημάκη Ι., *Κοινωνικές έρευνας με στατιστικές μεθόδους*, Σάκκουλας, Αθήνα 1995

Παπαδήμας Ο., Κοίλιας Χ., *Εφαρμοσμένη στατιστική, Εκδόσεις νέων τεχνολογιών*, Αθήνα 2002

Παπαγεωργίου Γ. (επιμ.), *Μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα*, Δαρδανός, Αθήνα 1998

Παρασκευόπουλος Ν. Ι., *Μεθοδολογία Επιστημονικής έρευνας*, Ελληνικά Γράμματα, τόμος Ι, Αθήνα 1993

Παρασκευόπουλος Ν. Ι., *Μεθοδολογία Επιστημονικής έρευνας*, Ελληνικά Γράμματα, τόμος ΙΙ, Αθήνα 1993

Παρασκευόπουλος Ν. Ι., *Στατιστική*, Ελληνικά Γράμματα, τόμος Α, Αθήνα 1999

Παρασκευόπουλος Ν. Ι., *Στατιστική*, Ελληνικά Γράμματα, τόμος Β, Αθήνα 1999

Τσάντας Ν., Μουσιάδης Χ., Μπαγιάτης Ντ., Χατζηπαντελής Θ., *Ανάλυση δεδομένων με τη βοήθεια στατιστικών πακέτων*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 1999

Τάτσης Ν., *Κλασικές έρευνες των κοινωνικών επιστημών*, Οδυσσεάς, Αθήνα 1999

Φίλας Β. (επιμ.), *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών επιστημών*, β' εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1996

<http://www.cc.uoa.gr/~gvagenas/biostats.html>

<http://www.rhodes.aegean.gr/tepaes/>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΦ-Ε01: ΣΥΝΤΑΞΗ –ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σύνταξης και προτυποποίησης νόμιμων και τεχνικά άρτιων διοικητικών εγγράφων κάθε είδους και η ηλεκτρονική ένταξή τους στη ροή εργασιών μιας υπηρεσίας.

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με εργαλεία προτυποποίησης εγγράφων και πινάκων σε μια δομή άμεσα επαναχρησιμοποιούμενη και η παρουσίαση επίδειξη βέλτιστων τεχνικών ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Μορφές και μέσα Επικοινωνίας στη Δημόσια Διοίκηση / Τύποι Εγγράφων / Τρόποι Χρήσης εγγράφων

2.Βασικές έννοιες και στοιχεία δημοσίων εγγράφων

3. Μεθοδολογία κατάρτισεως δημοσίων εγγράφων

4. Ηλεκτρονικό Έγγραφο/ Δημιουργία Πρότυπου από έγγραφο

- Αναγκαιότητα Προτυποποίησης εγγράφων
- Σύνταξη και Διαμόρφωση προτύπων
- Μορφοποίηση προτύπων
- Εισαγωγή αυτόματων παραμετρικών πεδίων
- Εισαγωγή αντικειμένων συμβόλων κλπ.
- Αποθήκευση προτύπων

5. Επεξεργασία Πρότυπου στο WORD -Χρήση προτύπων

- Άνοιγμα πρότυπου
- Τροποποίηση πρότυπου
- Κοινή χρήση πρότυπου σε δίκτυο
- Δημιουργία εγγράφων και πινάκων βάση προτύπων
- Περιήγηση και χρήση διαθέσιμων προτύπων σε τοπικό επίπεδο
- Περιήγηση και χρήση προτύπων από το διαδίκτυο

6. Ομαδοποίηση και Κωδικοποίηση Προτύπων

- Διαχείριση προτύπων
- Κατηγοριοποίηση προτύπων
- Κωδικοποίηση προτύπων
- Εκτυπώσεις
- Συσχέτιση εγγράφων σε συστήματα ροής εργασιών

7. Σύζευξη προτύπων και Βάσεων δεδομένων

- Δημιουργία βασικού αρχείου-εγγράφου
- Ορισμός Πηγής δεδομένων
- Σύζευξη αρχείων-εγγράφων
- Διαχείριση και εκτύπωση αποτελεσμάτων

8. Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο**9. Ηλεκτρονική Διαχείριση Εγγράφων****10. Θέματα Ασφάλειας Ηλεκτρονικού Εγγράφου****III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

ΥΠΕΣΔΔΑ, *Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών*, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα 2003

Γ. Διακογιάννης, *Το μεγάλο βιβλίο του Word*, Εκδόσεις Anubis, 2003

Θ. Τσιλιγκιρίδης, Ι. Αποστολάκης, Γ. Φούσκας, Κ. Πατριαρχέας, *Βασικές Υπηρεσίες Διαδικτύου*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2000

D. C. Gardner, G. J. Beatty, *Excel for Windows με Εικόνες*, Εκδόσεις Δίαυλος, 1994
Ελληνικό MS Office Word 2003 Βήμα Βήμα, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, 2004

Διδακτικές Σημειώσεις ΕΣΔΔ, *Δεξιότητες Αυτοματισμού Γραφείου*, Αθήνα 2006

ΚΦ-Ε02: ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής για την επίτευξη των καθημερινών διοικητικών εργασιών.

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με δημοφιλή πακέτα λογισμικού. Συγκεκριμένα με το περιβάλλον των WINDOWS, τα πακέτα επεξεργασίας κειμένου και επεξεργασίας πινάκων WORD και EXCEL αντίστοιχα, με το λογισμικό δημιουργίας Παρουσιάσεων POWERPOINT καθώς και με τα λογισμικά των βασικών υπηρεσιών του Διαδικτύου (Internet Explorer, Outlook Express κ.λπ.).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Τεχνολογίες Υπολογιστών και Δικτύων

- Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα, Περιβάλλοντα Διεπαφής, Διαχείριση αρχείων και συσκευών σε περιβάλλον τοπικού δικτύου.
- Τεχνολογίες Υπολογιστών
- Τεχνολογίες Περιφερειακών Συσκευών
- Βασικές αρχές δικτύων
- Είδη και τοπολογίες δικτύων, πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα
- Τρόποι μετάδοσης δεδομένων (data communication)
- Internet – Intranets
- Ασύρματα δίκτυα – Δορυφορικά δίκτυα
- Ελληνικά Δημόσια Δίκτυα – Παροχής Τηλεπικοινωνιών
- Διαδικασίες εγκατάστασης, συντήρησης, επέκτασης δικτύων στο δημόσιο τομέα
- Γενικά Θέματα Ασφάλειας
- Πολιτικές Ασφάλειας, Θεσμικό Πλαίσιο, Κίνδυνοι Ασφάλειας
- Απαιτήσεις Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων, Δικτύων, Σε Επίπεδο Χρήστη, Δεδομένων
- Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»

2. Επεξεργασία Κειμένου στο WORD

- Εισαγωγή στο WORD, Το περιβάλλον του WORD, Διαχείριση εγγράφων, Μορφοποίηση κειμένου, Πίνακες, Εισαγωγή εικόνων και αντικειμένων, Εκτυπώσεις.

3. Επεξεργασία Πινάκων στο EXCEL

- Εισαγωγή στο EXCEL, Διαχείριση δεδομένων με το EXCEL,
- Δημιουργία γραφημάτων, Πίνακες κορμού. Επίλυση “What if” προβλημάτων.

4. Παρουσιάσεις με χρήση POWERPOINT

- Εισαγωγή στο Powerpoint, Δημιουργία Παρουσιάσεων, Δουλεύοντας με Πρότυπα, ενσωμάτωση και διαχείριση αντικειμένων, ειδικά χαρακτηριστικά και εφέ, προβολή παρουσιάσεων.

5. Εισαγωγή στο Διαδίκτυο (Internet) και στο Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

- Βασικές και συνεργατικές υπηρεσίες Διαδικτύου. Το περιβάλλον ενός φυλλομετρητή (π.χ. Internet Explorer), Αναζήτηση στον παγκόσμιο ιστό.
- Το περιβάλλον λογισμικού Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (π.χ. Outlook Express), Αποστολή και Λήψη ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μεταφορά αρχείων με χρήση του παγκόσμιου ιστού.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γ. Διακογιάννης, *Το μεγάλο βιβλίο του WORD*, Εκδόσεις ANUBIS, 2003

Θ. Τσιλιγκιρίδης, Ι. Αποστολάκης, Γ. Φούσκας, Κ. Πατριαρχέας, *Βασικές Υπηρεσίες Διαδικτύου*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2000

G.J.Beatty, *Excel for Windows με Εικόνες*, D.C.Gardner, Εκδόσεις Δίαυλος, 1994

Faith Wempen, *Powerpoint 2003 Bible*, Wiley 2003

Ellen Finkelstein, *How to do everything with Microsoft Office Powerpoint 2003*, Mc Graw Hill Osborne 2003

K. Murray, *Mastering Powerpoint 2000*, Sybex, 2000

Διδακτικές Σημειώσεις ΕΣΔΔ, «Εισαγωγή στα πακέτα Λογισμικού», Αθήνα 2005

ΚΦ-Ε03: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάδειξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για την υποστήριξη της εισαγωγής, ανάπτυξης, συντήρησης και αξιοποίησης πληροφοριακών συστημάτων στη Δημόσια Διοίκηση.

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με μεθοδολογίες ανάλυσης πληροφοριακών συστημάτων και χρήση του συγκεκριμένου εργαλείου ανάπτυξης MS ACCESS. Στόχος είναι επίσης η εξοικείωση με τις απαραίτητες τεχνικές για συντήρηση και αξιοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Βασικές έννοιες και Στάδια Πληροφοριακών Συστημάτων

- Εισαγωγή σε βασικές έννοιες Π.Σ
- Κύκλος Ζωής Π.Σ. φάσεις και παραδοτέα
- Μεθοδολογίες και τρόπος ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης
- Μελέτη σκοπιμότητας
- Δομημένος κύκλος ανάπτυξης συστημάτων
- Τεχνικές Ανάλυσης και σχεδίασης συστημάτων – παραδείγματα
- Βασικές γνώσεις στη διαχείριση ανάπτυξης λογισμικού
- Διαδικασία οργάνωσης δοκιμών και παραλαβής πληροφοριακών Συστημάτων

2. Εισαγωγή στην Ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων

- Βασικές αρχές σχεδίασης των εφαρμογών - Ανάλυση των δεδομένων –
- Σχεσιακές βάσεις δεδομένων (Πίνακες, πεδία, σχέσεις, κλειδιά κ.λπ.)
- Κανονικοποίηση μιας σχεσιακής βάσης δεδομένων
- Το περιβάλλον ενός σχεσιακού συστήματος διαχείρισης βάσεων δεδομένων (π.χ. Access)
- Δημιουργία μιας νέας βάσης δεδομένων - Χρήση του Οδηγού Βάσεων Δεδομένων - Δημιουργία κενής βάσης δεδομένων - Χρήση της βοήθειας της Microsoft Access

3. Δημιουργία Πινάκων

- Πίνακες (Tables) - Οδηγοί (Wizards) - Όψη σχεδίασης - Όψη χρήσης - Δημιουργία πίνακα με χρήση του οδηγού (Wizard) - Δημιουργία πίνακα με το εργαλείο σχεδίασης Ορισμός πεδίων
- Τύποι δεδομένων - Ιδιότητες πεδίων - Μάσκα εισαγωγής στοιχείων
- Πρωτεύον κλειδί (Primary Key) - Ορισμός κανόνα εγκυρότητας πίνακα
- Ευρετήρια (Indexes)

- Διαγραφή πινάκων - Μετονομασία πινάκων - Μετονομασία πεδίων - Παρεμβολή - αντιγραφή - διαγραφή - μετακίνηση πεδίων

4. Ιδιότητες δεδομένων –πεδίων και τρόποι σύνδεσης με άλλες πηγές

- Αλλαγή ιδιοτήτων - τύπων δεδομένων - Αλλαγή πρωτεύοντος κλειδιού - Φίλτρα δεδομένων
- Εισαγωγή δεδομένων από εξωτερικές πηγές (Import) - Σύνδεση με εξωτερικές πηγές δεδομένων (Attach, Link)
- Περιορισμοί της βάσης δεδομένων - Συμπύκνωση της βάσης

5. Ερωτήματα σε Βάσεις Δεδομένων

- Οι όψεις του Query tool της Access - Όψη σχεδίασης (Design View) - Όψη χρήσης (Datasheet View) - Όψη SQL (SQL View) - Το QBE - Είδη ερωτημάτων (σύντομη περιγραφή) –
- Ερωτήματα επιλογής (Select Queries) - Δημιουργία ερωτήματος με χρήση οδηγού (Wizard) - Δημιουργία ερωτήματος με το εργαλείο σχεδίασης
- Επιλογή, διασύνδεση πινάκων - Επιλογή πεδίων πινάκων - Καθορισμός ιδιοτήτων πεδίων - Εισαγωγή κριτηρίων επιλογής - AND, OR, BETWEEN, IN, LIKE - Χρήση ημερομηνιών και ωρών στα κριτήρια – Ταξινόμηση
- Ερωτήματα συνόλων (Sum Queries) - Group By, Count, Sum, Expressions (κ.λπ.) - Χρήση παραμέτρων στα ερωτήματα - Ερωτήματα διασταύρωσης (Crosstab Queries) - Ερωτήματα ενεργειών (Action Queries) - Ερωτήματα Ενημέρωσης (Update Queries) - Ερωτήματα Προσάρτησης (Append Queries) - Ερωτήματα Διαγραφής (Delete Queries) - Ερωτήματα Δημιουργίας Πίνακα (Create Table Queries)

6. Δημιουργία Φόρμας

- Χρήσεις των φορμών - Ξενάγηση στις φόρμες
- Δημιουργία μιας φόρμας - Δημιουργία αυτόματης φόρμας - Δημιουργία φόρμας με χρήση των οδηγών φορμών (Forms Wizards) - Σχέση φόρμας – πίνακα / ερωτήματος
- Όψεις μιας φόρμας - Όψη σχεδίασης (Design View) - Όψη Φόρμας (Form View) - Όψη Φύλλου δεδομένων (Datasheet View) - Όψη προεπισκόπησης εκτύπωσης (Print Preview)
- Αντικείμενα (controls) μιας φόρμας (Παρουσίαση, χρήση κάθε αντικειμένου) - Δημιουργία μιας φόρμας με εργαλεία σχεδίασης
- Τροποποίηση της φόρμας - Σύνθετα πλαίσια και πλαίσια καταλόγων - Πλαίσια ελέγχου και κουμπιά επιλογών

7. Δημιουργία Αναφορών

- Χρήσεις των εκθέσεων - Διαφορές και ομοιότητες με τις φόρμες - Ξενάγηση στις εκθέσεις - Βασικοί τύποι εκθέσεων - Δημιουργία μιας έκθεσης - Δημιουργία αυτόματης έκθεσης - Δημιουργία έκθεσης με χρήση των οδηγών εκθέσεων (Reports Wizards)
- Σχέση έκθεσης – πίνακα / ερωτήματος - Όψεις μιας έκθεσης - Όψη σχεδίασης (Design View) - Διαμόρφωση εκτύπωσης έκθεσης - Όψη προεπισκόπησης εκτύπωσης

8. Ιδιότητες Αναφορών

- Δημιουργία μιας έκθεσης με εργαλεία σχεδίασης - Τροποποίηση της έκθεσης - Ιδιότητες μιας έκθεσης - Ιδιότητες των αντικειμένων μιας έκθεσης - Περιοχές της έκθεσης και σημασία τους.
- Επίπεδα ομαδοποίησης έκθεσης -Υπολογιζόμενα πεδία - Χρήση οδηγού ετικετών αλληλογραφίας - Χρήση οδηγού γραφήματος - Δημιουργία ερωτήματος για μια σύνθετη έκθεση - Σύνθετες εκθέσεις - Δημιουργία δευτερεύουσας έκθεσης - Ενσωμάτωση δευτερεύουσας έκθεσης - Κατηγοριοποίηση εγγραφών

9. Εξειδίκευση και Τεκμηρίωση Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων

- Ολοκληρωμένο Παράδειγμα με ανάπτυξη σε Access θέματος που σχετίζεται με την Δημόσια Διοίκηση
- Τεκμηρίωση

10. Συντήρηση – Υποστήριξη Πληροφοριακών Συστημάτων

- Υπηρεσίες Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων
- Τεχνικές υποστήριξης και Συντήρησης
- Δημιουργία Τραπεζών Πληροφοριών
- Εισαγωγή Στοιχείων
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες Έργων Πληροφορικής
- Παροχή Τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών
- Παροχή Υπηρεσιών Δικτύων VPN
- Αποδοχή και Ενσωμάτωση Πληροφοριακών Συστημάτων
- Οργάνωση και Διοίκηση ΤΠΕ
- Η διαχείριση Υποδομών ΤΠΕ
- Παροχή υπηρεσιών Εκπαίδευσης

11. Συστήματα Βάσεων Δεδομένων και Λογισμικό Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων- Θέματα Ασφάλειας

- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα Συστημάτων Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων-ΣΔΒΔ
- Το μοντέλο Πελάτη – Εξυπηρετητή
- Ανοιχτά συστήματα και καταναμημένες ΒΔ
- Λογισμικό Σχεδιασμού ΠΣ
- Λογισμικό Ανάπτυξης ΠΣ- Βάσεων Δεδομένων
- Λογισμικό Τεκμηρίωσης
- Ενδιάμεσο Λογισμικό Διαλειτουργικότητας
- Γενικά Θέματα Ασφάλειας
- Πολιτικές Ασφάλειας, Θεσμικό Πλαίσιο, Κίνδυνοι Ασφάλειας
- Απαιτήσεις Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων, Δικτύων, Σε Επίπεδο Χρήστη, Ασφάλεια - ακεραιότητα δεδομένων

12. Αξιοποίηση Πληροφοριακών Συστημάτων

- Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης
- Συστήματα υποστήριξης και λήψης αποφάσεων (DCS)
- Παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών υλοποίησης πληροφορικών συστημάτων στην ελληνική και ευρωπαϊκή Δημόσια Διοίκηση

- Επιπτώσεις Πληροφοριακών Συστημάτων στον Ανασχεδιασμό Διαδικασιών και Οργανωτικών Δομών
- Τεχνικές εξόρυξης δεδομένων (Data Mining)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ε. Γιαννακουδάκης, *Σχεδιασμός και Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εκδόσεις Ε. Μπένος, Αθήνα 1999

D.C. Tsichritzis, F. H. Lochovsky, *Data Models*, Prentice-Hall, 1982

C. J. Date, *An introduction to database systems*, 6th Edition, Addison-Wesley, 1994

Γ. Κόλια, *Βάσεις Δεδομένων (Τόμος I & II)*, Εκδόσεις Συμμετρία, 1986

Κ. Ζαχαρής, Χ. Κουνιάκης, Θ. Οικονόμου, Ν. Κασιμάτης, Ι. Μανωλόπουλος, *Βάσεις Δεδομένων, Τομέας Πληροφορικής*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2000

Χ. Σκουρλά, *Σχισιακές βάσεις δεδομένων*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, 1992

H. Feddema, *Microsoft Access Version 2002 Inside Out*, 2001

V. Andersen, *Πλήρης Οδηγός της Access 2002*, Γκιούρδας 2002

Η Βίβλος της Access 2000, Prague, Γκιούρδας 1999

John L. Viescas, *Ο Οδηγός της MS Office Access 2003*, Κλειδάριθμος 2005

Database Management Systems, Ramakrishnan – Gehrke, McGraw Hill, 2002

Γεώργιος Στ. Παυλίδης, *Ολοκληρωμένη Τεχνολογία Πληροφορικής*, Εκδόσεις Gutenberg, 2001

Μεθοδολογίες Ανάλυσης & Σχεδιασμού Πληροφοριακών Συστημάτων, Ευάγγελου Κιουντούζη, Εκδόσεις Ε.Μπένου, 1997

Helmut Barzelt, *Lehrbuch der Software Technik – Software Entwicklung*, Spectrum Akademischer Verlag, 1977

Roger Pressman, *Software Engineering-A practitioner's Approach*, European Adaptation, 5th edition, 2000

Γκρίτζαλης Δ. & Γκρίτζαλης Σ., *Ασφάλεια Λειτουργικών Συστημάτων*, Αθήνα 1991

Χάλαρης Ιωάννης, *Σημειώσεις μαθήματος Τεχνολογίας λογισμικού*, ΤΕΙ Αθήνας, 2004

Junginger S., Kühn H., Strobl R., Karagiannis D., *Ein Geschäftsprozessmanagement - Werkzeug der nächsten Generation – ADONIS: Konzeption und Anwendung*. In: *WIRTSCHAFTSINFORMATIK* 42 / 5 (2000) 392 - 401

Bayer F., Kühn H., Junginger S., Petzmann A., *E-BPMS: Ein Modellierungs-Framework für E-Business-Anwendungen*. In: *Bauknecht, K.; Brauer, W.; Mück, Th. (Eds.): Proceedings of the Informatik 2001 - Wirtschaft und Wissenschaft in der Network Economy: Visionen und Wirklichkeit*, University of Vienna, Austria 2001, 922 - 927

ΚΦ-Ε04: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάλυση των δυνατοτήτων τις οποίες προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών όσον αφορά την ηλεκτρονική υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης και τη μετάβαση από την παραδοσιακή μορφή οργάνωσης του κράτους σε νέες καινοτομικές μορφές οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών.

Στόχος είναι η πρακτική προσέγγιση των δομικών στοιχείων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης όπως αυτά καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα στόχος είναι η εξοικείωση με τις εφαρμοζόμενες τεχνικές στα κρίσιμα στοιχεία (Basic Building Blocs) της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που είναι:

- το Διαδίκτυο και εφαρμογές διαδικτύου,
- η ηλεκτρονική ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση (authentication management),
- η Διαλειτουργικότητα (Interoperability)
- η αναδιοργάνωση των διαδικασιών (Back Office Reengineering -BPR).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εργαλεία ανασχεδιασμού διοικητικών διαδικασιών για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

- Μοντελοποίηση Δημοσίων Φορέων με βάση την Οργανωτική τους Όψη (Organizational, View)

2. Εργαλεία ανασχεδιασμού διοικητικών διαδικασιών για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

- Μοντελοποίηση Δημοσίων Φορέων με βάση τη Λειτουργική τους Όψη, (Functional View), τη Συνδυαστική τους Όψη (Process View).

3. Εργαλεία ανασχεδιασμού διοικητικών διαδικασιών για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

- Μοντελοποίηση Δημοσίων Φορέων με βάση την Πληροφοριακή τους Όψη (Data View).

4. Εργαλεία και Τεχνικές υποστήριξης Διαλειτουργικότητας

- Ενδιάμεσο λογισμικό διαλειτουργικότητας
- Ανοικτά Πρότυπα (Metadata)
- Ο ρόλος των XML - shemas για την υλοποίηση της διαλειτουργικότητας
- Εφαρμογές Διαλειτουργικότητας προσαρμοσμένες στις ανάγκες φορέων της δημόσιας διοίκησης

5. Τεχνικές και μεθοδολογίες Ασφάλειας

- Συστήματα κρυπτογράφησης
- Ηλεκτρονική υπογραφή PKI
- Πάροχοι Ψηφιακών Πιστοποιητικών.
- Ψηφιακά Πιστοποιητικά.
- Προδιαγραφές Φυσικής Ασφάλειας

6. Τεχνικές και μεθοδολογίες Ασφάλειας

- Απαιτήσεις Ασφάλειας.
- Disaster Recovery
- Αποτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων
- Προβλήματα διοίκησης του Internet (θέματα διευθυνσιοδοτήσεων, ασφαλών συναλλαγών, πνευματικών δικαιωμάτων κλπ).
- Ηλεκτρονική ταυτοποίηση
- Παραδείγματα εφαρμογές.

7. Παραδείγματα – Βέλτιστες Πρακτικές

- Παραδείγματα υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μέσω διαδικτύου στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό (π.χ. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στη Μεγάλη Βρετανία κλπ.).

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Commission of the European Community, DGXIII/B, *Green Paper on the Security of Information Systems*, 1994

Έργο ΥΠΕΣΔΔΑ «Ελληνικό Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα Διαλειτουργικότητας», ΚτΠ ΑΕ, 2006

A.-W.Scheer, *ARIS – Business Process Modeling*, Springer, 2000

ARIS Methods Manual Version 6, IDS Scheer AG, Saarbrücken, Germany 2001

Architecture of integrated information systems –bases for company modeling, Scheer, A-W, 2nd edition, Berlin 1992

B. Yu & D. T. Wright, *Software Tools Supporting Business Process Analysis and Modelling*, Business Process Management Journal, vol. 3, no. 2, 1997, pp.133-150

Y. Cheung & J. Bal, *Process Analysis Techniques and Tools for Business Improvements*, Business Process Management Journal, vol. 4, no. 4, 1998, pp.274-290

W. Luo & Y. A. Tung, *A Framework for Selecting Business Process Modeling Methods*, Industrial Management & Data Systems, vol. 99, no. 7, 1999, pp. 312-319

K. E. Kendall & J. E. Kendall, *Systems Analysis and Design*, Prentice - Hall International Editions, 1992

D. A. Marca & C. L. Mc Gowan, *IDEF0/SADT – Business Process Modeling*, Eclectic Solutions, 1993

H.- E. Eriksson & M. Penker, *Business Modelling with UML*” Rose Architect Magazine, Fall 1999, Rational Rose, <http://www.therationaledge.com>

ADONIS toolset on-line documentation, BOC, 2002, <http://www.boc-eu.com>

S. Aissi, P. Malu & K. Srinivasan, *E-Business Process Modelling: The Next Big Step*, IEEE Computer, May 2002, pp. 55-62

Burton Group, *Public Key Infrastructure*, Network Strategy Report, 1994

Camp J., *Trust and Risk in Internet Commerce*, The MIT Press, Massachusetts, USA 2000

Laudon K., Laudon J., *Management Information Systems*, Prentice Hall 2002

Opplinger R., *Security Technologies on the Web*, 2nd edition, Artech 2003

Προκήρυξη (Μάρτιος 2006) του έργου του ΥΠΕΣΔΔΑ «Μελέτη και Ανάπτυξη της Κεντρικής Κυβερνητικής Διαδικτυακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης για την Πληροφόρηση & Ασφαλή Διεκπεραίωση Ηλεκτρονικών Συναλλαγών των Πολιτών / Επιχειρήσεων», Ε.Π. ΚτΠ, 2006

Προκήρυξη Έργου ΥΠΕΣΔΔΑ «Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης ‘ΣΥΖΕΥΞΙΣ’», ΚτΠ ΑΕ, 2002

ΚΦ-ΕΓ: ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η άρτια γνώση των ξένων γλωσσών αποτελεί σημαντικότερη προϋπόθεση για την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης στον σημερινό απαιτητικό της ρόλο. Η κατάργηση των συνόρων ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη και η αυξανόμενη κινητικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών εργαζομένων δημιούργησαν νέες δυνατότητες αλλά και υποχρεώσεις των στελεχών του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα για συνεργασία με τους ομολόγους τους σε τέτοιο βαθμό ώστε η ανάγκη για βελτίωση και επέκταση των δεξιοτήτων στις ξένες γλώσσες να κρίνεται όλο και περισσότερο αναγκαία.

Η ΕΣΔΔ έχει αναγνωρίσει την ανάγκη αυτής της γνώσης και για τον λόγο αυτόν οι ξένες γλώσσες σχεδιάζονται με βάση τις αρχές που προτείνει το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Εκμάθηση των Γλωσσών. Επιπλέον, λαμβάνονται υπόψη και οι ειδικές απαιτήσεις του χώρου της Δημόσιας Διοίκησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο το Πρόγραμμα λειτουργεί προς την κατεύθυνση ενός ευέλικτου συστήματος γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο την οργανική ένταξη και συμβολή του στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΕΣΔΔ.

Το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών λειτουργεί κατά τη διάρκεια της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών και η παρακολούθησή του είναι υποχρεωτική για όλα τα τμήματα εξειδίκευσης. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει υποχρεωτικά δύο ξένες γλώσσες, την αγγλική και τη γαλλική ή γερμανική ή ιταλική ή ισπανική. Όσον αφορά στα τμήματα Στελεχών Επικοινωνίας, Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και Τουριστικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, η βαθμολογία και των δύο γλωσσών συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης.

Στα Τμήματα Γενικής Διοίκησης, Περιφερειακής Διοίκησης, Κοινωνικής Διοίκησης και Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης η επίδοση στη γλώσσα με την οποία οι σπουδαστές έχουν εισαχθεί στην ΕΣΔΔ. Η βαθμολογία της δεύτερης γλώσσας κατατίθεται στον ατομικό φάκελο του εκπαιδευόμενου. Η συγκρότηση των τμημάτων της δεύτερης γλώσσας, η οποία έχει επιλεγεί από τους εκπαιδευόμενους, γίνεται με απόφαση του Διευθυντή της ΕΣΔΔ και εφόσον συμπληρώνεται ικανός αριθμός εκπαιδευομένων κατά τμήμα.

II. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών είναι η βελτίωση και διεύρυνση των δεξιοτήτων που εξασφαλίζουν την επιχειρησιακή χρήση της γλώσσας τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο, προκειμένου τα μελλοντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης να καταστούν ικανά να επικοινωνούν με ευχέρεια μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές περιβάλλον.

Η στρατηγική που ακολουθεί το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών είναι η παροχή σχεδιασμένων μαθησιακών δραστηριοτήτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον

χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας, καθώς και στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με θεσμικούς μηχανισμούς που σχετίζονται με τους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητας των δημοσίων λειτουργιών. Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας.

Οι ειδικότεροι στόχοι των μαθημάτων Ξένων Γλωσσών στην Κοινή Φάση Σπουδών είναι:

- Η ανάπτυξη των γενικών λειτουργικών δεξιοτήτων του γραπτού και προφορικού λόγου έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ευρωπαϊκές και διεθνείς απαιτήσεις.
- Η κατανόηση βασικών εννοιών και όρων που περιλαμβάνονται στους θεματικούς άξονες του συνολικού προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών.

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών, λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια, η προηγούμενη εμπειρία στην κάθε γλώσσα, ο ενδεδειγμένος αριθμός σπουδαστών ανά τμήμα, η ποιότητα της διδασκαλίας και η ειδική θεματολογία ώστε να εξασφαλίζονται υποδειγματικά πρότυπα και να προκαλείται παραγωγικός διάλογος.

Τέλος, είναι βέβαιο ότι ο πολιτισμός αποτελεί ισχυρό καταλύτη στην ανάπτυξη μιας χώρας και μέσα από τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών προάγεται η ιδιαίτερή του αξία, ενισχύοντας έτσι τη διαπολιτισμική έκφραση των εκπαιδευομένων και τη διαμόρφωση θετικών στάσεων και συμπεριφορών. Επιπλέον, τους καλλιεργείται η συνείδηση ότι ανήκουν σε μια ευρύτερη κοινότητα πολιτισμικών αξιών, μέσα στην οποία έχοντας ως εργαλείο επικοινωνίας τη γλώσσα ενθαρρύνουν και προωθούν την κατανόηση μεταξύ των λαών και τον εποικοδομητικό διαπολιτισμικό διάλογο.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εκπαιδευτική προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί από την ΕΣΔΔ ακολουθεί μια εντατική μαθησιακή διαδικασία, η οποία οδηγεί στη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των μελλοντικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, πάνω σε θέματα που έχουν άμεση σχέση με τον εργασιακό τους χώρο. Ως εκ τούτου το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών επικεντρώνει τη δράση του στα ακόλουθα πεδία:

- Στην προώθηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών με ανθρωποκεντρικό στόχο, αξιοποιώντας την υπάρχουσα εμπειρία και γνώση των εκπαιδευομένων μέσα από την ενεργητική συμμετοχή τους.
- Στην εξάσκηση των δεξιοτήτων κατανόησης κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου, με στόχο οι εκπαιδευόμενοι, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην ΕΣΔΔ, να αναπτύξουν και νέες δυνατότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών με συναδέλφους τους σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνώς, με κύριο στοιχείο τη διαπολιτισμικότητα.
- Στη χρήση τεχνικών και μεθοδολογίας με διαθεματική προσέγγιση, που προάγουν την αλληλεπίδραση, τη διασύνδεση της μάθησης με πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας, όπως συμμετοχή σε παρουσιάσεις, συνέδρια, ευρωπαϊκές επιτροπές κ.ά.
- Στην εξειδίκευση σε ευθεία και αντίστροφη μετάφραση, η οποία βοηθά στην κατανόηση κανονισμών και κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την κείμενη νομοθεσία της Δημόσιας Διοίκησης στη χώρα μας.

- Στην ταχύρρυθμη εξειδίκευση στην ορολογία και ειδικά θέματα που αφορούν καίριους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, όπως Ευρωπαϊκοί Θεσμοί, Οικονομία, Απασχόληση και Κοινωνική Ασφάλιση, Υγεία, Νομικά Θέματα, Περιβάλλον, Πολιτισμός, Τουρισμός, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση κ.ά.

Αναφέρονται ενδεικτικά οι μεθοδολογικές πρακτικές που υιοθετούνται για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του Προγράμματος.

- Επεξεργασία κειμένων
- Ασκήσεις κατανόησης
- Προσομοιώσεις
- Παιχνίδι ρόλων
- Προβολή οπτικού υλικού
- Ασκήσεις ακουστικού υλικού
- Παραγωγή γραπτού λόγου, σύνταξη διοικητικών επιστολών κ.λπ.
- Εργασίες σε ομάδες
- Παρουσίαση θεμάτων
- Ασκήσεις στις διαφορές κοινού και διοικητικού ύφους λόγου
- Παρουσίαση βασικών αρχών της θεωρίας της μετάφρασης
- Μετάφραση κειμένων
- Προφορική περίληψη κειμένων
- Γραπτή σύνταξη περίληψης
- Ασκήσεις λεξιλογίου, παράγωγα, συνώνυμα, χρήση

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται προέρχεται από τη σχετική ξενόγλωσση βιβλιογραφία, από τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο και τις Επίσημες Εκδόσεις της Ε.Ε., καθώς επίσης και από διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος. Επιδιώκεται η αξιοποίηση των θεματικών αξόνων της Κοινής Φάσης Σπουδών και της βασικής ορολογίας που αποδελτιώνεται από το πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών, όπως Οργανόγραμμα Υπουργείων, Δημοσιούπαλληλικός Κώδικας, Διοικητικοί όροι, Ευρωπαϊκοί θεσμοί και έννοιες κ.ά.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι δεξιότητες μέσω των οποίων επιδιώκεται η περαιτέρω ανάπτυξη της ξενόγλωσσης επικοινωνίας των εκπαιδευομένων.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να κατανοούν μακροσκελείς και περίπλοκους μονολόγους, εισηγήσεις, ομιλίες κ.λπ. - Να διακρίνουν την έκφραση αντικειμενικών ή προσωπικών απόψεων. - Να κατανοούν συνομιλίες, δημόσιες συζητήσεις, τηλεοπτικές εκπομπές κ.ά. που αφορούν στη λειτουργία των θεσμικών οργάνων ή απόψεις για κοινωνικά ζητήματα. - Να μπορούν να κρατούν σημειώσεις σε σχέση με αριθμητικά ή στατιστικά δεδομένα κατά τη διάρκεια μιας επαγγελματικής συνομιλίας.
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να κατανοούν και να αντλούν πληροφορίες από εκτεταμένα και περίπλοκα γραπτά κείμενα, όπως άρθρα, εφημερίδες, επιστημονικά περιοδικά γενικού και ειδικού πολιτικού και κοινωνικού περιεχομένου. - Να κατανοούν κείμενα σχετικά με τους θεσμούς και τις λειτουργίες της Ε.Ε. - Σε ένα αυθεντικό δημοσίευμα να μπορούν να κατανοήσουν το κεντρικό νόημα, τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε, το ύφος, τη στάση και τις απόψεις του συγγραφέα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	- Να μπορούν να ρωτούν, να περιγράφουν και να διατυπώνουν την άποψή τους με επιχειρήματα, καθώς και να κάνουν προτάσεις για θέματα που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση.
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	- Να μεταφέρουν σε ξενόγλωσσο συνομιλητή τους πληροφορίες από μια εκτεταμένη εκπομπή που παρακολούθησαν ή γραπτό κείμενο που διάβασαν στην ελληνική γλώσσα.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	- Να συντάσσουν μια αναφορά με βάση στοιχεία και πληροφορίες από γραπτές και προφορικές πηγές. - Να συντάσσουν επιστολές, ηλεκτρονικά μηνύματα επαγγελματικού χαρακτήρα. - Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας. Να συντάσσουν την περίληψη ενός κειμένου, άρθρου, αναφοράς, έκθεσης κ.λπ. - Να κρατούν σημειώσεις για τις αιτίες, τα αποτελέσματα και τις πιθανές λύσεις με βάση γραπτό ή προφορικό κείμενο.
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	- Να καταγράφουν από στατιστικούς πίνακες και διαγράμματα στην ελληνική γλώσσα στοιχεία και πληροφορίες ως ενιαίο κείμενο στην ξένη γλώσσα.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	
European Parliament	http://www.europarl.eu.int
Council of the European Union	http://ue.eu.int
European Commission	http://europe.eu.int
European Central Bank	http://www.ecb.int
European Economic and Social Committee	http://www.esc.eu.int
Office for Official Publications of the European Communities	http://publications.eu.int
EUR-LEX, the portal to European Union law	http://europe.eu.int/eur-lex/lex/en/index
Summaries of legislation	http://europe.eu.int/scadplus
EU Bookshop	http://bookshop.eu.int
Historical Archives of the European Union	http://www.iue.it/ECArchives/EN
EU Glossary	http://europe.eu.int/scadplus/glossary
Opinion polls	http://europe.eu.int/comm/public_opinion
World Health Organization	http://www.who.int/en
United Nations	http://www.un.org
World Trade Organization (WTO)	http://www.wto.org
Hellenic Center for Investment	http://www.elke.gr
Hellenic Exchanges	http://www.helex.gr
The Bridge (A quarterly review on European integration)	http://www.bridge-mag.com
The Economist-Economist Conferences	http://www.hazliseconomist.com
ERT ONLINE	http://www.ert.gr/en
Panhellenic Exporters Association	http://www.pse.gr/eng

Hellenic Foreign Trade Board	http://www.hepo.gr
Wikimedia Foundation	http://wikimediafoundation.org
The New York Times	http://travel.nytimes.com
Hellenic Migration Policy Institute	http://www.imepo.gr
Hellenic Foundation for European & Foreign Policy	http://www.eliamep.gr
Kathimerini	http://www.ekathimerini.com
Hellenic Parliament	http://www.parliament.gr
The National Herald – On line	http://www.thenationalherald.com
Athens News Agency	http://www.ana.gr
Council of Europe Parliamentary Assembly	http://assembly.coe.int
Center for Eurasian Policy	http://www.eurasianpolicy.org

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	ΩΡΕΣ	ΥΠΟΔΟΜΗ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	Θεωρητική παρουσίαση		<ul style="list-style-type: none"> - Αγορά Λογισμικού (Microsoft Office) - Διαμόρφωση εργαστηρίων σε κατάλληλους χώρους (τουλάχιστον 2m² ανά άτομο) - Σύγχρονοι υπολογιστές - Projector (απλούς και data) ανά αίθουσα
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	Θεωρητική παρουσίαση		<ul style="list-style-type: none"> - Αγορά Λογισμικού (Microsoft Office) - Διαμόρφωση εργαστηρίων σε κατάλληλους χώρους (τουλάχιστον 2m² ανά άτομο) - Σύγχρονοι υπολογιστές - Projector (απλούς και data) ανά αίθουσα
ΣΥΝΤΑΞΗ – ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	Εργαστηριακό		<ul style="list-style-type: none"> - Αγορά Λογισμικού (Microsoft Office) - Διαμόρφωση εργαστηρίων σε κατάλληλους χώρους (τουλάχιστον 2m² ανά άτομο) - Σύγχρονοι υπολογιστές - Projector (απλούς και data) ανά αίθουσα - Δυνατότητα εκτυπώσεων) ανά αίθουσα - Πλήθος Η/Υ ίσο με σπουδαστές και όχι πάνω από 20 άτομα ανά εργαστήριο
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	Εργαστηριακό		<ul style="list-style-type: none"> - Αγορά Λογισμικού (Microsoft Office) - Διαμόρφωση εργαστηρίων σε κατάλληλους χώρους (τουλάχιστον 2m² ανά άτομο) - Σύγχρονοι υπολογιστές - Projector (απλούς και data) ανά αίθουσα - Δυνατότητα εκτυπώσεων) ανά αίθουσα - Πλήθος Η/Υ ίσο με σπουδαστές και όχι πάνω από 20 άτομα ανά εργαστήριο

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ)
Πειραιώς 211, ΤΚ 177 78, Ταύρος
τηλ: 210. 34 96 225-6, fax: 210. 34 28 042,
www.ekdd.gr